МІНСКАЯ ПРАЎДА

Газета заснавана 1 лістапада 1950 года — Субота, 30 красавіка 1994 года — № 46 (10746) — Цана 100 руб.

СА СВЯТАМ ПЕРШАМАЯ!

АД ПРАЦОЎНЫХ ПЕРАМОГ — ДА БАРАЦЬБЫ ЗА ПРАЦОЎНЫЯ ПРАВЫ

Савет аб'яднання галіновых прафсаюзаў вобласці, згодна з пастановай Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі, праводзіць заўтра на плошчы Незалежнасці сталіцы мітынг. Мяркуецца ўдзел у ім 15 тысяч працоўных г. Мінска і вобласці. Пад якімі лозунгамі будзе праходзіць урачыстае шэсце і з якой мэтай яно арганізавана? З якім настроем пойдуць на мітынг працоўныя калоны? Напярэдадні Першага мая мы звярнуліся з гэтымі пытаннямі да старшыні савета аб'яднання галіновых прафсаюзаў Міхаіла ХАВАНСКАГА:

— Дзень міжнароднай салідарнасці і ўзаемадапамогі сёння адрозніваецца ад тых урачыстасцей, якія мы святкавалі зусім нядаўна. Ад працоўных перамог вяртаемся да барацьбы за працоўныя правы. Адстаяць і ажыццявіць іх мы зможам толькі аб'яднаўшыся і падтрымліваючы адзін аднаго. Калоны будуць ісці пад рознымі сцягамі /палітычныя і прафсаюзныя/ і не маюць значэння./. Лозунг "Абаронім права на працу" аб'ядноўвае і дэмакрата, і камуніста. Прафесійныя саюзы супраць надання гэтаму дню пэўнай палітычнай афарбоўкі і выкарыстання яго ў мэтах высвятлення палітычных пазіцый.

Права на працу замацавана ў новай Канстытуцыі, і галоўнае, каб яно ўвасаблялася ў канкрэтныя справы. Пакуль жа растуць рады беспрацоўных, якія складаюць па рэспубліцы 1,2 працэнта ад працаздольных. Гэтыя рады папаўняе моладзь. З пачатку года / па вобласці / на ўліку ў раённых цэнтрах занятасці налічвалася зарэгістраваных 81 выпускнік школ, 363— тэхнікумаў, 807 — прафтэхвучылішчаў і 204— вышэйшых навучальных устаноў. Спыніць беспрацоўе дапаможа стварэнне новых рабочых месц. Для чаго неабходна знізіць падаткі для прадпрыемстваў, што арганізуюць гэтыя месцы, прадастаўляць ільготныя крэдыты для развіцця вытворчасці.

Прафесійныя саюзы звязваюць жыццёвы ўзровень насельніцтва. Зараз мінімальная заработная плата складае трыццаць працэнтаў ад мінімальнага пражыткавага бюджэту. Мы дабіваемся, каб яна паднялася да канца года хаця б да 70 працэнтаў. Таму наш другі лозунг: "Дабівацца дастойных умоў жыцця".

Дабрабыт працоўных вобласці будзе ў многім залежаць і ад ажыццяўлення падпісанага дагавора аб аб"яднанні грашовых сістэм. Прафсаюзы выступаюць за адзіную рублёвую зону, за моцны эканамічны саюз з Расіяй, дзяржавамі СНД. Аднак выкананне дагавора не павінна знізіць жыццёвы ўзровень нашых людзей.

Хацелася б адзначыць, што прафсаюзы зараз не тая масавая арганізацыя, што дзейнічала 2-3 гады назад. Яна разам рэфармавалася, і цяпер у іх на першы план выйшла абарона інтарэсаў працоўнага чалавека. Напрыклад, па патрабаванню прафсаюза работнікаў адукацыі ўрад вымушаны быў выплаціць разавую кампенсацыю настаўнікам. Пры прафсаюзе работнікаў мясцовай прамысловасці і камунальна-бытавых прадпрыемстваў створаны фонд матэрыяльнай дапамогі. З яго сродкаў выплачвалася зарплата працаўнікам Бярэзінскага цагельнага завода і Барысаўскага камбіната бытавога абслугоўвання ў час вымушанага прастою. Падобныя фонды ствараюцца і ў іншых прафесійных саюзах.

Да таго ж савет аб'яднання абараняе не толькі інтарэсы ўсяго працоўнага калектыву, але і кожнага яго члена паасобку. Прадстаўнікі прафсаюзаў удзельнічаюць у судовых працэсах. У асноўным— па пытаннях аднаўлення на рабоце. За мінулы год мы выйгралі сем спраў. Сем чалавек зноўку вярнуліся да сваёй працы.

Дзякуючы савету аб'яднання галіновых прафсаюзаў у Грамадзянскі кодэкс /пункты 4 сакавіка г.г./ унесена істотная папраўка, што тычыцца грашовай кампенсацыі працоўным, якія пацярпелі на вытворчасці. Прыняты Закон "Аб прафесійных саюзах Рэспублікі Беларусь", асобныя артыкулы новай рэдакцыі Кодэкса законаў аб працы — таксама плён намаганняў прафесійных саюзаў. Яны пашыраюць свой уплыў і не застаюцца ўбаку ад выбарчай кампаніі. Мы падтрымаем таго кандыдата ў прэзідэнты, праграма якога супадае з патрабаваннямі прафсаюзаў.

Надзеі на заўтрашні дзень у людзей застаецца ўсё менш. І ўсё ж майскі мітынг арганізуецца як спроба вярнуць упэўненасць у добрых жыццёвых перспектывах кожнага з нас.

Запісала Наталля ШМІДТ.

З'ЕЗД СПАЖЫЎКААПЕРАЦЫІ ВОБЛАСЦІ

Адбыўся XI з'езд спажывецкай кааперацыі вобласці. Са справаздачным дакладам аб рабоце праўлення аблспажывсаюза за 1989—1993 гады выступіў яго старшыня Я.П.Барава. Была заслухана таксама справаздача рэвізійнай камісіі.

З'езд выбраў новы састаў савета і праўлення аблспажывсаюза. Старшынёй праўлення зноў выбраны Я.П.Барава.

Перад дэлегатамі з'езда выступілі старшыня абласнога Савета А.Л.Цішкевіч і старшыня Белкаапсаюза Г.З.Грышчанкоў. У рабоце з'езда прыняла ўдзел дэлегацыя Маскоўскага рэгіянальнага савета спажывецкіх таварыстваў.

(Справаздача са з'езда будзе апублікавана ў "Мінскай праўдзе").

ЗАСЛУЖЫЛІ "ПРЫВІЛЕЮ"

Рашэннем аблвыканкома правамі нарыхтоўчай арганізацыі надзелены саўгас-камбінат "Белая Русь" Уздзенскага раёна, калгасы "Перамога" Старадарожскага, "Гарадзілава" Маладзечанскага раёнаў, Дзяржынскі завод бульбапрадуктаў.

Чаму ім такая "прывілея"? У калгасе "Перамога", напрыклад, дзейнічае цэх па перапрацоўцы садавіны, ягад і агародніны, у "Белай Русі" ёсць камбікормавы цэх магутнасцю 8—9 тысяч тон у год, пачалі тут рабіць розныя прысмакі са свініны. Карацей кажучы, створаная ў гаспадарках база дазваляе перапрацоўваць не толькі ўласную прадукцыю, але і набытую "з боку".

ЗАКАЗНІК "БОРТНІКІ"

Будзе цяпер і такі. Плошчай 105 гектараў на тэрыторыі Валожынскага і Маладзечанскага раёнаў. Прымаючы рашэнне па гэтаму пытанню, выканком абласнога Савета меў на ўвазе, што ў вярхоўі ракі Заходняя Бярэзіна знаходзіцца ўнікальны прыродны комплекс. Тут ёсць рэдкія і гаспадарча-карысныя расліны, водзяцца дзікія жывёлы, якія маюць патрэбу ў надзейнай ахове.

Таму ў палажэнні аб дзяржаўным біялагічным заказніку "Бортнікі" запісана, што на тэрыторыі яго забараняецца гідрамеліярацыя і іншыя работы, звязаныя са змяненнем натуральнага ландшафту, засмечванне зямель і высечка лесу.

ТОЕ, ШТО СЭРЦА ХВАЛЮЕ...

Вельмі ж заўзята "вытрубваем" мы тое, што прыносіла раней людзям радасць, нейкую душэўную асалоду. Маю на ўвазе і першамайскае свята.

Я доўга працавала настаўніцай пачатковай школы. Дзеці ў такім узросце, як вядома, толькі пачынаюць спасцігаць "навуку жыцця". Як мы рыхтаваліся кожны год да Першамая! Вучылі вершы пра Радзіму, бацькаўшчыну, мір... Збіралі ў лузе першыя кветкі, плялі вянкі.

Звычайна ў гэтыя дні падводзілі вынікі спаборніцтва ў калгасе, уручалі перадавым людзям падарункі, грашовыя прэміі. А мы сваёй школай давалі ў клубе невялікі канцэрт. Усё было хораша, урачыста, запамінальна.

Шмат дарослых людзей з вёсак ехалі ў Нясвіж, дзе праходзіла дэманстрацыя працоўных. Ішлі калоны ардэнаносцаў — ветэранаў вайны і працы, моладзь, вучні. Гучала музыка, панаваў святочны настрой.

Мне думаецца, не трэба нам замыкацца ў сваёй шкарлупіне. Першыя дні мая на плошчы, дэманструючы сваё яднанне, рашучасць змагацца за лепшую долю. Што тут дрэннага? Каму гэта перашкаджае? Няўжо будзе лепш "апусціць" Першамай да звычайнага выхаднога дня, калі з раніцы збіраюцца ўзгоркі ля магазінаў з гарэлкай? Не мне вырашаць, нашы дзеці і ўнукі, калі мы, дагаджаючы палітычным хістанням асобных лідэраў, замкнёмся на "снікерсах" і каўбасе.

Свята працы нашы вяскоўцы сустракаюць з добрым настроем. У нашым калгасе ім. Леніна ў асноўным закончана сяўба ранніх каласавых культур. Як бы ні было цяжка з палівам, запчасткамі, тэхніка — пад поўнай загрузкай. А Першага мая ў нас будзе і ўшанаванне перадавых людзей, і канцэрт мастацкай самадзейнасці ў клубе...

Марыя БАХАНКЕВІЧ, ветэран педагагічнай працы. в. Асмолава Нясвіжскага раёна.

Хадзіць у госці яшчэ не развучыліся

Сёння пераглядаецца, пераасэнсоўваецца ўсё: і законы, і мараль, і гісторыя. Вось і свята 1 Мая набыло іншы статус. Для нас гэта ўжо не сімвал міжнароднай салідарнасці працоўных, а проста — Дзень працы. Ці змяніліся адносіны людзей да гэтага веснавога дня? Вось што думаюць некаторыя салігорцы.

М.Ф.ЮРЧЫК, старшыня гарадскога Савета дэпутатаў:

— Цяпер ніхто нікога не запрашае пад чырвоныя сцягі, транспаранты, не кліча на дэманстрацыю, мітынг. Але свята засталося. Бо ў аснове "старога" і "новага" 1 Мая адно і тое ж слова — "праца". А Салігорск — горад-працаўнік.

Як адзначым свята? Весела, цікава, наколькі дазволіць сённяшняя сітуацыя. Урачыстасці адбудуцца на беразе вадасховішча. Хтосьці з кіраўнікоў горада абавязкова скажа добрае слова пра свята, пра тое, з чым прыйшлі да яго калійшчыкі, будаўнікі, швачкі. Выступяць прадстаўнікі грамадскасці. А потым — канцэрт мастацкай самадзейнасці, музыка, танцы, гульні, атракцыёны. Ну і, вядома, выязны гандаль...

Н.В.ПРАТАСЕНЯ, шахцёр Чацвёртага рудаўпраўлення:

— Любоў, павага да дня І Мая нам, можна сказаць, перадалася з малаком маці. І як бы ні называлі Першамай, — гэта свята, якое заўсёды з намі. Крышку шкада ранейшага Першамая — чырвані сцягоў, бантаў на грудзях, урачыстага святочнага натоўпу на цэнтральнай плошчы горада, слоў "Са святам!", якія гучалі з усіх бакоў.

Сёлета 1 Мая, думаю, будзе адзначана асабліва весела, шумна. Бо гэта ж не толькі Дзень працы, а і першы дзень Вялікадня. Наўрад ці хто будзе працаваць у вёсцы, на дачы. Ну а хадзіць у госці, гуляць мы яшчэ не развучыліся.

М.М.ЖУРОК, старшыня калгаса імя Чкалава:

— 1 Мая для нашых вяскоўцаў застаецца вялікім святам. У мінулыя гады многія калгаснікі ў гэты дзень працавалі. Вядома, і цяпер грамадская жывёла не застанецца някормленай. Усё ж Дзень працы адзначым больш шырока. У прыватнасці, думаем запрасіць у Дом культуры нашы найбольш старанныя сем'і, ушанаваць іх, расказаць аб дынастыях механізатараў, жывёлаводаў, аб сваіх вяскоўцах, якія добра зарэкамендавалі сябе ў іншых мясцінах... Ну а далей — сяўба. Веснавое поле доўгіх святаў не любіць.

Ю.А.КРАСОЎСКІ, актывіст Незалежнага прафсаюза:

— Асабіста для мяне 1 Мая застаецца Днём міжнароднай салідарнасці працоўных. Бо і сёння рабочым трэба аб'ядноўвацца, каб абараніць свае правы, інтарэсы. У сіле дружных, калектыўных намаганняў ужо не раз пераконваліся калійшчыкі. І не толькі яны.

В.Л.ТОМЧЫН, кіраўнік фірмы "Энергія":

— Увогуле, мне не падабаецца, што ў нас даволі многа святочных дзён. Каб падняць эканоміку, мы павінны працаваць з максімальным напружаннем, бо з крызісу ніякі замежны дзядзька беларусаў не выведзе. Трэба разлічваць толькі на ўласныя сілы... Тым не менш І Мая — гэта асаблівае свята, якое нельга выкрасліць з памяці нашага народа, асабліва людзей старэйшага пакалення. Не гаворачы ўжо пра яго міжнароднае значэнне. Значыць, свята мае права на існаванне. А адзначаць яго, вядома, кожны будзе па-свойму. Я, хутчэй за ўсё, буду са сваёй сям'ёй.

Міхаіл Х., будаўнік БУ-137:

— А мне, калі шчыра, што 1 Мая, што Дзень Канстытуцыі — усё роўна: не трэба працаваць. Ёсць з кім сустрэцца, што выпіць — і выдатна! Збяжымся, за бутэлькай пасядзім, пагудзім, вось табе і свята. А ідэі, лозунгі? Я ў іх даўно не веру. Ды і каму яны патрэбны, калі ніхто не ведае, што заўтра будзе? Адным днём жывём... Маё прозвішча? Навошта? Ну напішы: Іваноў. Бо не адзін я так думаю...

Запісаў Уладзімір БЫЧЭНЯ.

СПОРТ-ЭКСПРЭС

- Юнацкая зборная Беларусі па футболу /да 18 гадоў/ правяла першы адборачны матч да чэмпіянату Еўропы з камандай Венгрыі на яе полі. Футбалісты нашай рэспублікі перамаглі з лікам 2:1. Абодва мячы ў вароты сапернікаў забіў паўабаронца магілёўскага «Дняпра» Чайка.
  Паўторны матч адбудзецца 11 мая ў Маладзечне.
- Закончыўся чэмпіянат рэспублікі па міні-футболу. Званне чэмпіёна заваявала сталічная каманда «Менск». На другім месцы мінскі «Будзаказ», на трэцім — магілёўскі «Сельмаш».
- У чарговым туры чэмпіянату Беларусі па хакею мінскі клуб «Цівалі» двойчы перамог у Наваполацку «Хімік» — 4:2 і 4:1. Мінскае «Тарпеда» выйграла ў «Юнацтва» — 6:1 і 12:2. Па-ранейшаму лідзіруе «Цівалі».
- У Луганску закончыўся занальны турнір за чатыры пуцёўкі на чэмпіянат свету па міжнародных шашках. Перамог Гунціс Валнерыс з Латвіі — 20 ачкоў. Другое і трэцяе месцы падзялілі мінчане Анатоль Гантварг і Аляксандр Балякін. У іх па 19 ачкоў.
- Пераможцам міжнароднага шахматнага турніру, які праходзіў у Іспаніі, стаў мінскі гросмайстар Барыс Гельфанд. Ён на паўачка апярэдзіў чэмпіёна свету Анатоля Карпава.

Учора адбыўся лёгкаатлетычны крос на прыз "Мінскай праўды".

Аб яго выніках чытачы даведаюцца ў наступным нумары газеты.

■ Б'ём трывогу

ЧАРГОВЫ ПАДМАН ВЯСКОЎЦАЎ?

Даверлівыя вяскоўцы не раз станавіліся нявіннымі ахвярамі самых розных эксперыментаў, сумніцельных кампаній і ініцыятыў. Вось, здаецца, і чарговы раз хтосьці вырашыў над імі "пажартаваць", абнародаваўшы чарговую абяцанку, якая стала чарговым падманам.

Яшчэ ў сярэдзіне лютага сёлетняга года апублікавана ў друку пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь "Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай падтрымцы аграпрамысловага комплексу, забеспячэнню падрыхтоўкі і правядзення веснавой сяўбы 1994 года". У пастанове адзначалася, што "... Нацыянальным банкам будуць выдзелены дадаткова нарыхтоўчым і перапрацоўчым арганізацыям крэдытныя рэсурсы ў суме 300 мільярдаў рублёў для выдачы авансу сельскагаспадарчым прадпрыемствам у адпаведнасці з заключанымі дагаворамі кантрактацыі прадукцыі раслінаводства ўраджаю 1994 года з уліковай стаўкі ў размеры 20 працэнтаў гадавых". Меркавалася, што палавіна льготнага крэдыту будзе выдадзена гаспадаркам у першым квартале, а другая палавіна — у другім. На самай жа справе вяскоўцы так і не атрымалі абяцанага.

— Нас чарговы раз абводзяць вакол пальца, — абураецца дырэктар саўгаса "Мётча" Барысаўскага раёна Пётр Аляксандравіч Стралкоўскі. — Па ўсім відаць, за кошт выдзеленых гаспадаркам ільготных крэдытаў нажываюцца некаторыя дзялкі-прайдзісветы, пускаючы выдаткаваныя фінансавыя сродкі ў абарот. Хаця генеральны дырэктар абласнога вытворчага аб'яднання "Лён" Мікалай Уладзіміравіч Дубіцкі ў канцы сакавіка пры размове абяцаў, што не пазней як 15 красавіка крэдыты атрымаем. Аднак далей абяцанак справа не пайшла. Дарэчы, і старшыня аблсельгасхарча Анатоль Міхайлавіч Жук на нарадзе кіраўнікоў гаспадарак дэпутатаў-аграрнікаў таксама абяцаў пасадзейнічаць у вырашэнні гэтага пытання, але мы чамусьці так і не адчулі дапамогі. А між тым, імклівы рост інфляцыі з'ядае выдаткаваныя сродкі, грошы абясцэньваюцца і ператвараюцца ў паперу. Яшчэ да першага красавіка можна было набыць дызельнае паліва па цане тысяча рублёў за літр, а цяпер камерцыйныя структуры патрабуюць за яго ўтрая больш.

Спецыялісты раённага ўпраўлення сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання паведамілі, што двойчы адпраўлялі тэлеграмы абласному начальству з просьбай дапамагчы хутчэй вырашыць праблему з выдачай абяцаных крэдытаў, ды толку мала. Ільнасеючым гаспадаркам раёна належыць атрымаць 600 мільёнаў рублёў, а далі да сярэдзіны красавіка ўсяго толькі 98 мільёнаў. Часткова выдзелены крэдыты пад збожжа, а пад бульбу — ні капейкі.

Дык колькі яшчэ чакаць вяскоўцам абяцанага, таго, што яны павінны былі атрымаць учора?

Мікалай ЧАЛЕЙ.

P.S. ***Калі матэрыял быў падрыхтаваны да друку, стала вядома, што, нарэшце, абяцаныя авансы гаспадаркам пералічаны. Аднак радасці ад гэтага мала: за страчаны час значную частку выдзеленых грошай "з"ела" інфляцыя.***

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па вобласці чакаецца пераменная воблачнасць, пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра — 17—22, у Мінску — 19—21 градус цяпла.

УВАСКРЭСЕННЯ ВЕЛІЧНЫ ДЗЕНЬ

Зноў з веснавымі днямі прыйшло на нашу зямлю самае радаснае свята ўсіх праваслаўных вернікаў — Светлае Уваскрэсенне Хрыстова. Зноў званы нясуць над Бацькаўшчынай славу Хрысту-збавіцелю, які паказаў шлях да перамогі над грахом і яго вынікам — смерцю.

Святочныя літургіі, хрэсныя хады адбудуцца ў дзень Уваскрэсення ва ўсіх праваслаўных храмах. Шматлюдна будзе і ў царкве, якая нядаўна пабудавана ў Старых Дарогах /на здымку/.

Сярод тых, хто ўрачыстаю шматгалосаю мелодыяй абвесціць надыход свята, будзе мінчанін, кіраўнік Беларускага саюза званароў Дзмітрый ***ЗУБОВІЧ*** */на здымку/.*

Фота Анатоля БАСАВА і Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Бронислав СПРИНЧАН

СВЕТ АСТРАЛЬНЫЙ

Блещет свет астральный,
В блеске сталь Горыни —
Длинной наковальней,
И над ней пасхальный
Звон —
в рассветной сини.

Воскрешенье, верую,
Будет вечно длиться, —
Смыв окраску серую,
Нежно ветку вербную
Оперяют листья.

В этом оперении
Праздничность такая, —
Я и сам в парении:
Бьется, возникая,
Пульс стихотворения.

Небо солнцеглавое —
Куполом Полесья.
С миром — это главное! —
Входит в наши веси
Пасха православная.

ЗАПРАШАЕ КЛУБ ВЕТЭРАНАЎ

Праўленне клуба ветэранаў вайны і працы г.Мінска паведамляе, што ў суботу, 7 мая 1994 года, у 12 гадзін у Палацы культуры Белсаўпрофа /Кастрычніцкая плошча/ адбудзецца чарговая сустрэча ветэранаў, прысвечаная Дню Перамогі над фашысцкімі акупантамі.

Запрашаюцца ветэраны вайны, працы, Узброеных Сіл, пенсіянеры і госці горада Мінска.

Пасля афіцыйнай часткі — канцэрт.

Уваход свабодны.

НОВЫ ЧАС — НОВЫЯ ПЕСНІ

Будзем шчырыя: некалі многія з нас з радасцю ішлі на першамайскую дэманстрацыю. Фантазіравалі над афармленнем калон, куплялі дзецям сцяжкі і рознакаляровыя шары. Неяк усё ў адзін момант паламалася, паляцела. Знікла ідэалагічная, сацыяльная, псіхалагічная аснова Першамая. "Свята, ды не тое", — сказаў мне адзін знаёмы. Разумею яго: кожнаму святу патрэбна нейкая мабілізуючая ідэя. І няважна, з якіх крыніц яно выйшла. Для майскага гэтая ідэя страчана.

— Сёння само слова "праца" — даволі складанае паняцце, — разважае дырэктар Вілейскага камбікормавага завода Віктар Пятровіч Анікеенка. — Яно згубіла свой першапачатковы сэнс. Раней права на працу гарантавалася Канстытуцыяй і ў поўнай меры рэалізоўвалася. Цяпер жа ніякіх гарантый. Альбо яшчэ лепш — працуй у крэдыт. Разумею, што маніфестацыя зараз недарэчы. Хоць асабіста я лічу Першае мая святам. Прывык, напэўна.

Так, прывычкі мяняць цяжка. Асабліва калі яны адыгралі нейкую станоўчую ролю ў нашым жыцці і былі сфарміраваны комплексам выхаваўчых мер, сістэмай ідэалагічнага ўздзеяння. Жыццёвая практыка паказала, што дэідэалагізаванага грамадства быць не можа, што вакуум павінен быць запоўнены.

— Як стаўлюся да свята Першамая? Станоўча. Але гэта мая асабістая думка, — гаворыць намеснік старшыні Вілейскага райвыканкома Пётр Міхайлавіч Юдо. — Тым больш не хочацца яе нікому навязваць. Раней на свята былі настроены ўсе: працоўныя калектывы, уладныя і партыйныя структуры, сродкі масавай інфармацыі. Яго чакалі, да яго рыхтаваліся. Зараз паглядзіце, што ў нас засталося? З масавых — адзін Новы год. Калі можна ў кампаніі паскакаць каля ёлкі на гарадской плошчы. Рэлігійныя святы — для выбраных, для сапраўдных вернікаў. Для іх яны — радасць душы, ціхая і сціплая, не на паказ. У адваротным выпадку гэта проста чарговая п"янка за накрытым сталом. Таму было б вельмі добра, каб побач з рэлігійнымі жылі нашы традыцыйныя, народжаныя ў працэсе гістарычнага развіцця святы.

— Першае мая — дык гэта ж Вялікдзень: будзем святкаваць...

— Свята — гэта калі ў доме пахне пірагамі і катлетамі. Мукі для пірагоў няма. Мяса дарагое. З бульбай ды з капустай не вельмі святочны стол.

— Як паставіць жонка пляшку, то і адсвяткую...

Так адказалі віляйчане, якія палічылі за лепшае застацца невядомымі для чытаючай публікі. Можа, яны і маюць рацыю.

Усе маўчаць наконт працоўных падарункаў, наконт сваіх былых і сённяшніх заслуг. Сёння на працоўныя рэкорды няма сацыяльнага заказу, а пра заслугі лепей наогул маўчаць. Бо занадта розны ў грамадстве падыход да іх ацэнкі.

І ўсё ж Першамай на Вілейшчыну прыйдзе. І з гэтай рэальнасцю давядзецца лічыцца. Афіцыйнымі гарадскімі ўладамі запланаваны атракцыёны ў парку, святочны гандаль, традыцыйныя шашлыкі, піва. Напэўна, будзе нешта і мацнейшае.

Адным словам, іншы час — іншыя песні.

Марыя КУЗАЎКІНА.

■ Пункт погляду

СЦІПЛАЯ ЗАБЫЎЧЫВАСЦЬ

Прэзідэнцкі марафон пачаўся, і з кожным днём усё большую актыўнасць пачынаюць праяўляць патэнцыяльныя кандыдаты на вышэйшае дзяржаўнае крэсла. Яны імкнуцца сабраць пад свой сцяг як мага больш прыхільнікаў, не скупяцца на шчодрыя абяцанні. Казырнай картай у Старшыні Савета Міністраў стала заключанае пагадненне аб аб"яднанні грашовых сістэм.

Слоў няма, развал адзінай эканамічнай прасторы былога Саюза паставіў на калені ўсю народную гаспадарку, прывёў да гіперінфляцыі і глыбокага крызісу, з якога не можам выбрацца вось ужо каторы год запар. І толькі цяпер, як імкнуцца пераканаць нас афіцыйныя ўлады, паявіўся такі шанц. Шматлікія выгады прынясе нам саюз з Расіяй.

Ніхто не збіраецца аспрэчваць, што аб"яднанне рускіх, беларусаў, іншых славянскіх народаў гартавала нашу сілу і моц, дапамагала трымаць высокі аўтарытэт на міжнароднай арэне. Аднак усё гэта ўжо ў мінулым. Раз"яднанасць зрабіла нас слабымі, паставіла на мяжу выжывання. Па чыёй віне? Хто падтрымаў белавежскія пагадненні?

Не гавораць. Пэўна, ва ўрадзе лічаць, што ў людзей кароткая памяць і іх можна карміць толькі аднымі абяцаннямі. Іх жа давялося нам чуць ад урада вельмі многа. Сваё працвітанне мы звязвалі з набыццём суверэнітэту. Будзем, маўляў, працаваць самі, ні ад каго не залежачы. Не выйшла. Поўны развал эканомікі.

Нічога, крыху пацярпіце, супакойвалі нас, назапасім стартавы капітал і рушым наперад. Вось і праграма ёсць. Асноўныя напрамкі далейшага развіцця народнай гаспадаркі і шляхі выхаду з эканамічнага крызісу, якія ўносіліся ўрадам на разгляд сесіі Вярхоўнага Савета, падаваліся як эфектыўная мера паляпшэння становішча спраў. Аб іх зараз сціпла маўчаць, бо ніякіх кардынальна станоўчых вынікаў не атрымалі. Па-ранейшаму назіраецца падзенне аб"ёмаў вытворчасці, пагаршаецца жыццёвы ўзровень людзей.

На думку гаспадарчых кіраўнікоў і прадпрымальнікаў, урад не кантралюе сітуацыю і не ведае, што рабіць. Дакладнай ацэнкі рэальнага становішча спраў не можа даць сёння ніхто, бо за імклівым скарачэннем вытворчасці не паспявае нават статыстыка, якая ведае ўсё.

Не каб з самага пачатку нашага ўваходжання ў рынак вызначыць комплекс мер па ўліку работнікаў, якія будуць вызваляцца ў ходзе рэформ, іх перавучванню, прадугледзець магчымасці стварэння новых рабочых месц. Існуючая дзяржаўная праграма занятасці спазнілася і нічога канкрэтнага не дае. Згодна з ёю, сёлета ў рэспубліцы вызваліцца 690 тысяч чалавек. Адкуль узята гэтая лічба? Ужо сёння да 75 працэнтаў прадпрыемстваў стаяць. На многіх вымушаны адпраўляць людзей у адпачынак за свой кошт, пераходзіць на трохдзённы рабочы тыдзень. Тым самым маскіруецца масавае беспрацоўе. А неўзабаве не хопіць і сродкаў на ўтрыманне "лішніх" работнікаў, ды і народ стоміцца ад падобнага "адпачынку". Масавыя ж звальненні — папярэднік сацыяльнага выбуху.

У праграме сказана, што 400 тысяч чалавек уладкуюцца самастойна, хаця прадугледжваецца стварыць не больш як 3 тысячы новых рабочых месц у дзяржаўным і недзяржаўным сектарах. Астатнія зоймуцца прадпрымальніцкай дзейнасцю? А куды думаюць уладкаваць 120 тысяч праз службу занятасці? Паклапоцяцца аб развіцці сярэдняга і малога бізнесу, прадпрымальніцтва? Але ж немагчыма весці справу без надзейнай заканадаўчай абароны ўласнасці. Нельга развіваць вытворчасць пры грабежніцкіх падатках, якія ставяць на мяжу банкруцтва вытворцаў.

Незразумела, як пераарыентоўваць людзей з дзяржаўнай службы на развіццё прыватнага бізнесу. Прадпрымальнікі заяўляюць: на словах — нам поўная падтрымка, а на справе робіцца ўсё, каб не даць магчымасці выжыць.

Для максімальнага змякчэння працэсаў, звязаных з вызваленнем людзей, што непазбежнае пры станаўленні рынку працы /без яго рыначных сістэм не існуе/, патрэбна дакладная праграма. Дзе яна?

Без радыкальнай эканамічнай рэформы нічога добрага нас не чакае. Пакуль што сітуацыя ў эканоміцы невыразная, дакладна не акрэсленая. Калі ж яна застанецца такой і далей, то планка нашага жыццёвага ўзроўню апусціцца яшчэ ніжэй. Ніхто нам не дапаможа. Не выратуе і саюз з Расіяй.

Нас жа ўвесь час пераконваюць: галоўная прычына нашых бед — разрыў дзелавых сувязей. Адновім іх і неўзабаве запрацуем нармальна. Так што ніякай віны ўрада тут няма. Наадварот, яму трэба дзякаваць за падпісанне дагавора аб аб"яднанні грашовых сістэм.

Падобная аргументацыя не што іншае, як спроба зняць з сябе адказнасць за катастрафічны стан народнай гаспадаркі, за рэзкае пагаршэнне сацыяльна-эканамічнага становішча насельніцтва.

Нельга цешыць сябе ілюзіямі аб хуткім аздараўленні вытворчасці і закрываць вочы на тое, што і ў Расіі цяжкасцей хоць адбаўляй. Яе эканоміка не дасягнула яшчэ ніжняй рысы. Размова аб стабілізацыі пойдзе тады, калі інфляцыя ў 5—7 працэнтаў пратрымаецца не менш дзесяці месяцаў. Ва ўсякім разе, спадзяюцца на гэта. Пакуль жа там каля 30 працэнтаў нерэнтабельных прадпрыемстваў.

Расійскі ўрад ніяк не можа разлічыцца з насельніцтвам. Калі ў студзені яго доўг па выплатах зарплаты складаў 766 мільярдаў рублёў, то на першае красавіка — ужо больш як 2 трыльёны. Няма паступленняў у дзяржаўны бюджэт, а запускаць друкарскі станок для выпуску грошай — значыць раскручваць новы вітое інфляцыі.

Як вялікі плюс нам падносіцца той факт, што нашы цэны знізяцца да ўзроўню расійскіх. Але ж не спяшайцеся радавацца. Расія дапускае рост цэн за сёлетні год у 5 разоў — у месяц 7—8 працэнтаў. Мяркуецца, што курс долара дасягне да канца года 3 тысяч рублёў. Паколькі датацый не прадбачыцца, долар будзе паступова паўзці ўверх.

Ніхто нічога нам бясплатна не дасць. Толькі недальнабачны палітык можа перш за ўсё клапаціцца аб людзях чужой краіны — а Беларусь з"яўляецца суверэннай дзяржавай, — забываючы аб інтарэсах сваіх грамадзян. У нас няма сур"ёзных экспертных ацэнак таго, што адбываецца ў Расіі, з пункту гледжання эканомікі, што канкрэтна прынясе нам заключанае з ёю пагадненне. Застаецца толькі верыць на слова "бацькам" дагавора, іх запэўніванням наконт выгад, якія мы атрымаем. Паверым і на гэты раз? Магчыма, і атрымаем важкія эканамічныя дывідэнды дзякуючы добрым адносінам нашага прэм"ера з расійскім.

Пётр СІДАРОВІЧ.

■ Далёкае-блізкае

ВЕЛІКОДНЫЯ БЫЛІ

Галодныя і халодныя пасляваенныя гады. На працадні-"палачкі" ў нашым калгасе нічога не давалі, мала ў каго быў хлеб на стале. Але велікодных святаў усе чакалі з асаблівай радасцю і надзеяй.

ШОСТАЯ БУЛАЧКА

Аднаму Богу вядома, дзе цётка Арына здабыла пшанічнай мукі. Можа, выменяла ў млынара тыя пяць кіло на адзіную сваю раскошу — хустку-кашміроўку або зарабіла ў кладаўшчыка, малоцячы яму цэпам збажыну. Як бы там ні было, напярэдадні Вялікадня, у "чырвоную суботу", шэсць духмяных булачак з падпечанай жоўтай скарынкай ляжалі на стале, накрытыя самаробным палатняным ручніком. І шасцёра яе дзяцей, адно аднаго менш, глыталі слінкі, чакаючы, пакуль прыйдзе тое "смачнае заўтра".

Па суседству з Арынай жыла такая ж удава-салдатка Алена з хлопчыкам Андрэйкам. Часта хварэла. Хлопчык збіраў у полі перамерзлыя бульбяныя клубні. Называліся яны "пышкі". Бліны з іх можна было спячы, хаця з выгляду яны атрымліваліся цёмныя. І цвёрдыя, як падэшва.

Цётка Арына шкадавала суседку. Ведала, што ў яе будзе нішчымны Вялікдзень. Узяла непрыкметна адну булачку, самую вялікую, і занесла Алене. Галодная Арыніна "каманда" адразу "засекла" гэты факт. Усе шасцёра вушасцікаў запытальна і сурова глядзелі на маці. Тая апусціла вочы, ціха сказала: "Так трэба, дзеткі. Галадаюць яны".

Недзе ў шасцідзесятых гадах, заехаўшы ў вёску, даведаўся, што Андрэйка працуе ў калгасе камбайнерам. І яшчэ расказала хворая бабулька Арына, што хлопец прывёз ёй з першай "натуральнай палучкі" мех мукі вышэйшага гатунку. Помніў, відаць, Андрэйка тую велікодную булачку.

ГУЛЬНЯ Ў "МАЦАКІ"

Які ж Вялікдзень без чырвоных яек? Фарбавалі іх, апускаючы ў кіпень з лупінамі цыбулі. Для дзяцей гэта была падзея. З самай раніцы ля хаты старога Яўсея, дзе ляжала нейкае бярвенне, збіралася вялікая хеўра і высвятляла: чыё яйка мацнейшае? Глядзіш, непрыкметнае вастраносенькае яечка разбівала ўшчэнт "таўстуноў". Уладальнік "мацака" адчуваў сябе героем, а той, у каго "трэснула", моўчкі адыходзіў убок.

Аднойчы ля нас з'явіўся кульгавы бабыль Пятрусь. Усю вайну ён прасядзеў на печы, а цяпер хваліўся, што быў партызанскім сувязным. "Налятайце, галадранцы. Будзем гуляць на выйгрыш, — сказаў ён п'яным голасам. — Мой "мацак" трэсне — аддаю яго вам, ваш "разваліцца" — вы кладзяце ў маю кішэню".

І што ж вы думаеце, за якую паўгадзіну гэты Пятрусь абшастаў нас да ніткі. Набіў дзве кішэні "трафеямі". Добра, што падышоў конюх Антось Яловік.

— Аддай дзецям яйкі, — злосна сказаў ён. — Ведаю, што ў цябе за "мацак". Зноў, як і летась, высмактаў з яйка бялок і жаўток і наліў туды смалы. Таму і б'еш, як каменем.

Збянтэжаны Пятрусь вылупіў вочы. І п'янка прайшла: "Ды я... я пажартаваў. Забірайце, галадранцы, свае яйкі".

Мы пабеглі дадому, каб выкленчыць у маці яшчэ хаця б па аднаму цэленькаму, моцненькаму. А Петруся як ветрам садзьмула.

ВЫБУХ У ВЕРБАХ

Мы зайздросцілі кірпанасаму, не па гадах сур'ёзнаму Кольку, нашаму незаменнаму "атаману". У яго быў самаробны наган, вельмі падобны на сапраўдны. Зроблены з дубу, пафарбаваны ў чорны колер. З барабанам для патронаў, з мушкай. І яшчэ маці пашыла Кольку са старых салдацкіх штаноў хвацкае галіфэ. Колька дамогся, каб ззаду ў тым галіфэ прышылі трэцюю кішэню для нагана. Цяпер дванаццацігадовы "атаман" вельмі высока трымаў галаву.

Як сёння памятаю, на другі дзень Вялікадня наша каманда хлапчукоў гуляла ў вайну. Ля старых вербаў, на беразе рэчкі Шаць зрабілі з галін будан, "камандны пункт", выставілі паставых. Ва ўсіх былі драўляныя кулямёты. З крыкам "ура!" бегалі па поплаве, бралі ў палон "немцаў".

Раптам Віцька Ламака крыкнуў: "Снарад!" Мы кінуліся да яго. З-пад засохлай травы тырчэў смяротны жалезны нос з жоўтым наканечнікам. "Раскладзём агонь і ўзарвём снарад!" — раздаваліся вясёлыя галасы. Наш атаман сур"ёзна сказаў: "Трэба бегчы ў вёску, няхай мужчыны прыйдуць. І абавязкова паведаміць кавалю Нупрэйчыку, ён сапёрам у арміі быў".

Недзе праз гадзіну прыйшоў Нупрэйчык, ціхі мужчына, і яшчэ некалькі вяскоўцаў. Яны адагналі дзяцей, пачалі збіраць сушняк, раскладваць агонь. Ужо надвячоркам у вербах грымнуў страшэнны выбух. Ад нашага "каманднага пункта" і галінкі не засталося.

Доўга потым не хацелася нам гуляць у вайну. А Колька сказаў маці, каб адпарола трэцюю кішэню ў галіфэ. Бацька хлопчыка не вярнуўся з фронту, і ён, думаецца, вельмі востра адчуваў жахі ваеннага ліхалецця. А гэты выпадак са снарадам "зачапіў" у душы нашага "атамана" нейкую струну.

Канстанцін ПРЫЁМКА.

Шыварат -- навыварат

ЧУЖАЯ КАПЕЙКА "НЕ ГРЭЕ"

Інспекцыяй Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь па Мінскай вобласці была праверана правільнасць размеркавання і выкарыстання дзяржаўных сродкаў, выдзеленых з рэспубліканскага і мясцовага бюджэтаў упраўленням сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання Барысаўскага і Валожынскага райвыканкомаў.

Можна адназначна канстатаваць, што атрыманыя ўпраўленнямі сродкі на пакрыццё кампенсацыйных выплат за прададзеную і купленую прадукцыю, іншыя не прадугледжаныя заканадаўствам выплаты выкарыстаны на адпаведныя мэты ў поўным аб"ёме і своечасова.

Між тым, упраўленні названых райвыканкомаў, як орган дзяржаўнай улады, - атрымліваючы ў поўным аб"ёме сродкі на пакрыццё расходаў з мясцовых бюджэтаў, практыкавалі неабгрунтаваны збор і выкарыстанне сродкаў калгасаў і саўгасаў на ўтрыманне свайго апарату. Напрыклад, па ўпраўленню Барысаўскага райвыканкома гэты дадатковы збор склаў 2,2 мільёна рублёў. Яны пайшлі на выплату заработнай платы, прэміраванне і набыццё каштоўных падарункаў, некаторыя іншыя мэты. Так, амаль 65 тысяч рублёў было выплачана вадзіцелю Барысаўскага райаграпрамснаба, 197,5 тысячы рублёў накіравалі на прэміраванне былых работнікаў упраўлення. Менавіта за грошы мясцовых гаспадарак набываліся каштоўныя падарункі для 40, 50, 55-гадовых юбіляраў-упраўленцаў.

Дапускаліся і іншыя факты нямэтавага выкарыстання атрыманых ад гаспадарак сродкаў. Так, у ліпені-жніўні мінулага года 23 гаспадаркі Барысаўскага раёна пералічылі ўпраўленню на ўтрыманне радыёстанцыі "Бор" 1 мільён 380 тысяч рублёў. І ў той жа час упраўленне фактычна ўсе расходы на яе на працягу адзінаццаці месяцаў спісвала на бюджэт. А пералічаныя гаспадаркамі грошы накіроўвалі зноў жа на выплату прэмій, матэрыяльную дапамогу, іншыя мэты.

Аналагічныя парушэнні заканадаўства былі дапушчаны і Валожынскім упраўленнем сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання. Напрыклад, такі факт. Пасля пераходу ўпраўлення на бюджэтнае фінансаванне для абслугоўвання яго апарату выдзелілі дзве машыны. Аднак тут фактычна карысталіся шасцю, чатыры з якіх патрэбна было скараціць. У цэлым на ўтрыманне гэтых аўтамашын прыйшлося незаконна патраціць амаль адзін мільён 165 тысяч рублёў.

На падставе выяўленых фактаў Кантрольнай палатай Рэспублікі Беларусь па Мінскай вобласці былі прыняты адпаведныя рашэнні. Згодна з імі, начальнікам упраўленняў сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання райвыканкомаў: Барысаўскага — Л.Стэфанскаму і Валожынскага — З.Лужынскаму прапанавана разгледзець матэрыялы праверак і прыняць неабходныя меры па ліквідацыі выяўленых парушэнняў.

Нядаўна ў Кантрольную палату Рэспублікі Беларусь па Мінскай вобласці прыйшло паведамленне з фінансавага аддзела Барысаўскага райвыканкома. У ім гаворыцца, што грашовыя налічэнні, зробленыя на Л.Стэфанскага ў суме 172 тысячы рублёў і галоўнага бухгалтара ўпраўлення Л.Габрусева ў суме 120 тысяч рублёў, утрыманы ў сакавіку 1994 года поўнасцю. А грошы, незаконна атрыманыя работнікамі апарату ў выглядзе прэмій і даплат, — у агульнай суме 454,3 тысячы рублёў, — пералічаны на рахунак рэспубліканскага бюджэту.

Алена РАТАЗЕЕВА, вядучы кантралёр.

■ Покліч вясны

Веснавое поле... Адпачыўшае за зіму, дарагое сялянскаму сэрцу... За сотні гадоў прырода не змяніла законаў, па якіх жыве яно гэтай парою. Пад цёплымі промнямі сонца пачынае дыхаць кожны яго лапік, кожны камячок глебы, і гаспадар імкнецца ўлагодзіць яе арганікай і тукамі, нібы жывую істоту. Яна ж з кожным днём набірае тую сілу, якая праз два-тры месяцы ўздыме над паверхняй зямлі ўраджаі збожжа, траў, іншых культур... І ніякая палітыка тут не патрэбна. Бо чым яна "палымяней", тым хутчэй губляе маці-зямля сваю цудадзейную сілу, ператвараецца ў пустку...

НЕ ДЛЯ РАПАРТА

Менавіта да гэтай высновы прыходзіш сёння, наведаўшы калгасныя палеткі і пагутарыўшы з людзьмі, якія, не зважаючы на эканамічныя цяжкасці, забыўшы пра рознагалоссі паміж шматлікімі партыямі, імкнуцца як мага лепш выканаць самім жыццём наканаваную ім справу — правесці сяўбу яравых культур.

У перадсвяточныя дні наш фотакарэспандэнт наведаў калгас "Камунар" Бярэзінскага раёна і ўбачыў тое, што, пэўна, мог бы ўбачыць у любой іншай гаспадарцы: людзі працуюць на палях, як і раней. І ўсё ж ёсць у іх працы адметная рыса.

— Сеем не для рапарта, не для птушачкі, — падкрэсліваюць палявод з 30-гадовым стажам Пётр Лескавец, а таксама трактарыст Валерый Падольскі і шафёр Мікалай Скамейка. Гэтую думку пацвярджаюць іх калегі Мікалай Мінін, Анатоль Буй, Сяргей Дадонаў, сеяльныя агрэгаты якіх працавалі ў той дзень на іншых палетках калгаса.

Не для рапарта... Ну а як наконт культуры выканання работ, захавання тэхналогій?

— Механізатары і сеяльшчыкі — людзі, якія не сёння і не ўчора ступілі на хлебаробскую сцежку, — гаворыць галоўны аграном гаспадаркі Васіль Буры. — Кожны з іх мае дастатковы вопыт палявода, кожны мае сумленне, якое мне, як спецыялісту, дазваляе не хвалявацца за якасць выкананай імі работы.

Сёлетні палетак яравых збожжавых і зернебабовых калгаса "Камунар" — амаль 900 гектараў. І калі ў дзень прыезду фотакарэспандэнта ўгаспадарку тут было пасеяна крыху больш палавіны адведзенай плошчы, то заўтра хлебаробы гэтага калгаса могуць са спакойным сумленнем святкаваць хто Першамай, хто Вялікдзень, бо ячмень і авёс у абодвух аддзяленнях пасеяны.

Добрага ўраджаю вам, камунараўцы!

Іван АБАБУРКА.

На здымках: сяўба аўса; больш як трыццаць гадоў працуе ў паляводстве Пётр **Лескавец**; галоўны аграном Васіль **Буры** /злева/ гутарыць з механізатарамі Валерыем **Падольскім** і Мікалаем **Скамейкам**; трактарыст Мікалай **Буры** ў хвіліны адпачынку.

Фота Анатоля БАСАВА.

■ Мова зямлі нашай

У Засценку Скрыплева файна боты скрыпнулі

Пытань, Люцінка, Добрая Зямля, Караблі, Дайнава — назвы некаторых валожынскіх вёсак. Іх у раёне больш за 400. Хатка пры хатцы, садок пры садку — сядзібы, як сарамлівыя дзяўчаты, выглядаюць вокнамі з-за зубчастых тынкоў. Вёска — гэта своеасаблівая вялікая радня, дзе кожны свой сярод чужых. А таму і называюць людзі сваю маленькую радзіму па-сваяцку цёпла: "мае Замасцяны", "маё Залессе", "маё Забор"е".

Аднак сваяцтва, прычым даволі блізкае, маюць і самі назвы. Іх на Валожыншчыне багата, нібы арэхаў-спарышоў у ляшчэўніку. Я падлічыла: амаль сорак вёсак у раёне маюць аднолькавыя найменні. Ёсць Студзянец у Гародзькаўскім і Студзянец у Забрэзскім сельсаветах. Зарэчча ў Ракаўскім і Зарэчча ў Дорскім, Леснікі ў Пяршайскім і Сугваздаўскім, Замасцяны ў Сакаўшчынскім і Івянецкім сельсаветах, ёсць дзве вёскі Багданава, двое Старынкаў, Шапавалаў, Вуглоў і г.д.

Тапонімы — гэта дзіўная мова зямлі. А калі пагартаеш гэтую жывую кнігу назваў, то сустрэнешся ў валожынскім краі з Пятровічамі і Янушкавічамі, Харытонамі, Макаранятамі і Янавічамі, Мішанамі і Ігнатавамі. Нібы маладыя пасля заручын, жывуць тут Монькі і Данілкі, Ядзейкі і Цімкавічы, Рымавічы і Адамкі, Александрова і Аўгустова...

Берагуць, бароняць ад ліха свае сямейныя гнёзды жыхары вёсак з незвычайнымі назвамі: Галубы, Салаўі, Вароні, Сарокі, Арлоўшчына, Жураўцы, а таксама Кражына і Цвіркаўшчына.

Зацішлівыя, звычайна аддаленыя ад бойкіх дарог мясціны абралі для свайго прыстанішча Бабры, Козлікі, Хамічы, Звяркі, Коцеўшчына, Волкаўшчына, Казельшчына, Кабыльчыцы.

Жывуць у налібоцкім краі Ткачы, Леснікі, Ганчары, а якое рамяство даспадобы многім у Печаўшчыне і Пральніках, здагадацца не цяжка. Насяляюць валожынскую зямлю Татары, Казакі, «баяры» — Баяршчыну.

У вялікай і дружнай тапанімічнай сям"і я сустрэла і вёску, жыхарам якой нельга «хварэць на пана», бо называецца вёска Праца /Багданаўскі сельсавет/.

Работу да сёмага поту любяць не толькі тут. У Падбярэзскім сельсавеце ёсць вёска Пуні, а непадалёку — Мяхі. Умалотна штогод у Пунях, багата тут збажыны, відаць, маюць гаспадары, а вось, каб здрабніць зерне, трэба збірацца ў дарогу за блізкі свет, бо Млынкі знаходзяцца прыкладна за трыццаць вёрст адсюль — ажно за Івянцом! Нямала кіламетраў перамелюць жорны дарог, пакуль фурманка адолее шлях у Млынкі.

А натрудзіш рукі і ногі за дзень — захочацца вадзіцы. Улетку найсмачнейшая, вядома ж, крынічная. Яна — сапраўды нектар зямлі. А дзе наталіць смагу — гэта ўжо выбірайце самі: ці ў Крыніцы, што ў ракаўскім кутку, ці ў Крыніцы, што ля Сакаўшчыны. А камусьці, відаць, больш даспадобы вада з Раднікоў, што «бруяцца» ў Івянецкім сельсавеце. І толькі дай Бог, каб ніколі не перасыхалі крыніцы людской дабрыні, спагады, любові да маленькай радзімы, дзе карэніцца твой род...

Зрэшты, гэта не адзіныя вёскі, назвы якіх струменяцца бадзёрасцю, якой адорвае нас вада. Ёсць на сакаўшчынскай зямлі Пруднікі, ёсць яны і ў Бабровіцкім сельсавеце. На Узбалаччыне нясуць сваю жыццёвую плынь Рачаняты. Гэтая назва асабіста ў маім уяўленні асацыіруецца з ласкавай прахалодай. Наступнае найменне клубіцца тугой цеплынёю — Душкава. Але ёсць і «гарачэйшая» назва — Банькава. Няма праблемы, чым нанасіць вады ў чан — паблізу Вядзернікі! Словам, калі верыць тапаніміцы /топас — мясцовасць, а оніма — імя/, то на Валожыншчыне ёсць дзе памыцца, ёсць і чым папарыцца. Можна злёгку пасцёбацца венічкам з Беразаўца, а можна і ад душы — тады, калі ласка, у Дубашы! У такой лазеньцы разамлееш, аднак потым пажвавееш.

Ды венічкаў на Валожыншчыне можна навязаць багата, на любы густ. Хочаш дубовы — кроч у Дубкі, а жадаеш з вярбы — наведайся ў Вербаўцы. А якую багатую вязанку будзеш мець, калі пабываеш у Вішневе, Асінаўцы, Каштаноўцы, Альшанцы, Сасноўцах. А лепш адразу шыбаваць у Лістапады.

Цяпер давайце наведаемся на своеасаблівы тапанімічны агарод. Ступілі крок — і адразу заблыталіся ў сакаўным націнні бульбоўніку. Куды ж мы трапілі?! Ну, безумоўна ж, у Кісялі. Толькі тут расце такая крухмалістая бульба! А якія там найчасцей вараць кісялі: яблычныя ці журавінныя? Завітайце ў вёску, даведайцеся самі. Самае ж шыкоўнае суквецце разнастайных раслінных культур, канечне ж, у залескіх Агародніках. А якія храбусткія, крамяныя агурочкі па фірменнаму рэцэпту гатуюць на зіму ў Часнаках! Найлепш жа квасяць адну з самых старажытных культур, вядома ж, у Капусціне, і ніколі не перабаршчыць солі ўмеюць толькі ў Саланой.

Зазірнём у вёскі, назвы якіх настойліва агітуюць за вегетарыянства. Гэта не толькі Часнакі і Кісялі, але яшчэ і Каноплічы, Крапіўнікі, Крупшчына, Грушаўшчына. Але ёсць і «антыподы», у прыватнасці, Кульшычы. Самыя хлебадайныя людзі жывуць, вядома, у Дружычах, а таксама ў Куцянятах. Быццам ва унісон назве гэтай вёскі гучыць і наступны выраз: «Тут дзень журбы і век гульбы», бо менавіта ў Куцянятах умеюць прыняць гасцей, наладзіць /мяркуючы па назве/ такое застолле, пасля якога захочацца ўжо не вадзіцы з Крыніцы, а, магчыма, салёненькага пітва з агурковым водарам з Расолішкаў.

Нярэдка трапляюцца на Валожыншчыне і назвы — сапраўдныя суродзічы весялосці, добрага настрою. У адной з вёсак ой як трымаюць фасон шляхецтва. Гэта не што іншае, як Мазурка! Блукаючы па тапанімічных сцежках, я зазірнула і ў вёску, дзе так любяць хвацкія, імпэтныя танцы. Здагадаліся, што гэта за вёска? Правільна, Ліхачы! Наведалася і ў куточкі, дзе, пазбыўшыся жыццёвых клопатаў, можна пабыць сам-насам і нацешыцца: як жа цудоўна грае Дудка ў Зацішку або ў Засценку Скрыплева! А каб паслухаць больш мудрагелістую музыку, варта завітаць у Клерымонты, Каліварыю, Кантраполь, Зузанполь, Эпімахі... Якое чароўнае водгулле жыве ў гэтых назвах! А ў гэты розгалас аксамітам уліваюцца Пералясанка, Палогіна, Дарагунь, Гардынава... Суцішцеся на хвілінку — і вы пачуеце: Зямля спявае! І гэтая песня так лагодзіць душу!

Па тапанімічных сцежках Валожыншчыны хадзіла Ірына ПАШКЕВІЧ.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАННЯ

2 мая, панядзелак

Беларускае тэлебачанне

8.30. Пад купалам Сусвету.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. Святочнае Велікоднае набажэнства ў Мінскім Свята-Духавым кафедральным саборы.
10.05. Канцэрт праваслаўнай духоўнай музыкі.
11.15. АВС-клуб.
11.30. Аэробіка.
12.05. Велікодныя дарункі "Тэлесябрыны".
14.55. І Рэспубліканскі тэлевізійны фестываль юных талентаў.
16.30. Велікодныя дарункі "Тэлесябрыны".
17.50. Грамадская думка.
18.35. Спявае Аляксандр Саладуха.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. "Чароўная музыка моды".
22.15. Спартыўны тэлекур'ер.
22.35. "ЖАП". 1-я серыя (Францыя).

Канал "Астанкіна"

8.15. Чэмпіянат свету па армрэстлінгу "Залаты мядзведзь".
9.00. Палігон.
9.30. Добры дзень, Вялікдзень!
9.50. Таінства моды.
10.15. Новае пакаленне... Поспех.
10.50. Пад знакам "пі".
11.35. Маладыя гарады Расіі.
12.15. "Па закону джунгляў". 2-я серыя.
13.20. Зорная гадзіна.
14.00, 20.00, 22.30. Навіны.
14.25. Я — жанчына.
14.55. "Сэрцы трох". Фільм 2-гі.
17.10. "Вяртанне ката Леапольда". 3-я і 4-я серыі.
17.40, 20.35. Надвор'е.
17.45. КВЗ-94.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Маналог.
20.55. Хакей. Чэмпіянат свету.
23.30. Акадэмія. Забаўляльная праграма.

Канал "Расія"

8.15. Студыя "Рост".
8.45. Наш сад.
9.15. Лепшыя гульні НБА.
10.15. Сем нот у цішыні. В.Малежык.
10.45. "Воўк і цяля". Мультфільм.
10.55. "Абдулажон, ці Прысвячаецца Стывену Спілбергу".
12.20. Сусветная вёска.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.25. Кінарэйтынг-93.
14.15. "Дар мастака".
14.30. "Эрмітажны тэатр".
15.25. У свеце жывёл.
16.20. Выратаванне 911.
17.15. Свята кожны дзень.
17.25. Легенды і зоркі эстрады.
19.25. "А ці быў Кароцін?" 2-я серыя.
20.35. "Маскі" ў оперы-2.
21.20. Момант ісціны.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. "Мадэмуазель О". Маст. фільм.

8 канал

18.00. Объявления. Реклама.
18.05. Многосерийный фильм «Карусель». Мультфильм «Добросердечная девочка».
18.30. «По вашим просьбам». Художественный фильм «Адъютант его превосходительства». 1 серия.
19.40. Мультфильм «Шкатулка с секретом».
19.50. Полицейский сериал «Хилл Стрит Блюз», «Вашингтон скончался».
20.40. Городские часы.
20.50. «Камедзица». Фестиваль сатиры и юмора.
21.40. Многосерийный фильм «Судьба». 56 серия.
22.20. Ни слова о...
22.30. Художественный фильм «Баснословное состояние» из серии «Отец Мэрфи».
23.30. Реклама. Объявления.

3 мая, аўторак

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Дзелавая хроніка.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. Фільм-канцэрт.
9.00. Тэлебачанне — школе. Мая радзіма — Беларусь.
9.20. "ЖАП". 1-я серыя.
11.05. АВС-клуб.
12.35. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
13.10. Урокі здароўя.
13.30. Навіны.
14.50. Каралеўскае паляванне.
15.50. Тэлебачанне — школе. Аповесць Васіля Быкава "Жураўліны крык".
16.25. Для школьнікаў.
17.10. Навіны.
17.20. Да нацыянальнага свята Польшчы.
17.30. "Гэта Варшава". Д/ф.
18.00. Дзелавая хроніка.
18.10. Абласныя навіны (Віцебск).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Зачытайце маё пісьмо...
19.05. Стоп-кадр.
19.25. Мост.
19.55. Да 50-годдзя вызвалення Беларусі.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Рэклама.
21.55. "Семнаццаць імгненняў вясны". 4-я серыя.
23.10. Надвор'е.
23.20. НІКа.
23.35. "Гран-пры" Рэспублікі Беларусь.

Канал "Астанкіна"

8.15. На балі ў Папялушкі.
9.15. Сіняя птушка Расіі.
10.00. "Трэба выжыць". Д/ф.
10.35. Спартыўная гімнастыка. Чэмпіянат свету.
11.20. Пераадоленне.
11.50. Футбольная віктарына ФІФА.
12.20. "Па закону джунгляў". 3-я серыя.
13.30. Фестываль традыцыйных баявых мастацтваў "Рускі стыль".
14.00, 20.00, 23.00. Навіны.
14.25. "Рынальда Рынальдзіні — атаман разбойнікаў".
14.50. Вагон 03.
15.30. Клуб падарожнікаў.
16.20. "Гарачаў і іншыя".
17.00. Брэйн рынг.
17.50, 20.35. Надвор'е.
17.55. Шырэй круг!
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Бамонд.
21.00. "Тэрмінатар". Маст. фільм.
23.10. Чэмпіянат свету па кікбоксінгу сярод прафесіяналаў.

Канал "Расія"

8.30. "Кароль-Алень". Маст. фільм.
9.45. Непазнаны Сусвет.
10.15. На векі вечныя.
10.35. Стырнавая кніга.
11.05. "Кранутыя". Маст. фільм.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Балет Санкт-Пецярбурга.
15.35. Прагулка па вуліцы Брыльянтаў.
16.15. Мне сніцца Ясная Паляна.
17.10. Працей простага.
17.55. Свята кожны дзень.
18.05. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
19.25. "Джокер". Маст. фільм.
20.50. "Спагеці".
20.55. Фільм-прэм'ер.
21.15. Ж.Жэне. "Служанкі".
21.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Ж.Жэне. "Служанкі". Працяг спектакля.

8 канал

18.00. Объявления. Реклама.
18.05. Мультфильм «Путешествие Гулливера». 1 часть. Мультфильм «Гавайский кролик».
18.35. «По вашим просьбам». Художественный фильм «Адъютант его превосходительства». 2 серия.
19.55. Студия «ИНТЕКС», «Новости».
20.05. Телесериал «Лабиринт правосудия», «Чей это лес?».
20.55. Мультфильм «Как мыши кота хоронили».
21.10. Семейный круг.
21.20. Многосерийный фильм «Судьба». 57 серия.
22.20. Стресс-пауза.
22.25. «Неполученная премия». Художественный фильм из серии «Мошенники».
23.30. Реклама. Объявления.

4 мая, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. "Дарогі кабзарскія". Фільм-канцэрт.
9.00. ТБ — школе. Аповесць Васіля Быкава "Жураўліны крык".
9.45. "Семнаццаць імгненняў вясны". 4-я серыя.
11.00. Аэробіка.
12.40. Тэлевізійны Дом кіно.
13.30. Навіны.
15.25. "Нов і К"-топ-10.
16.25. Паказвае тэлеканал "Уорлднет".
16.55. Асацыяцыя дзіцячай прэсы прадстаўляе.
17.30. Навіны.
17.40. Творчае аб'яднанне "Няміга-17".
18.05. Рэзерв.
18.10. Абласныя навіны (Гомель).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. "Пяць зорак".
20.00. Аўтамабільны рынак Беларусі.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. Рэклама.
22.00. "Семнаццаць імгненняў вясны". 5-я серыя.
23.15. "Дзесяць мінут плюс стагоддзе".
23.25. Надвор'е.
23.35. НІКа.
23.50. "Мінск-94". І Міжнародны джазавы фестываль.

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 22.30. Навіны.
8.20. Сарока. Дзіцячая інфармацыйная праграма.
8.40. "Пецярбургскія тайны".
9.40. Клуб падарожнікаў.
10.30. Джэм.
14.25. Прадпрымальнік.
15.20. "Прыгоды Тома Соера".
15.50. Джэм.
16.20. Адказы.
16.50. Загадка СБ.
17.25. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.50, 20.35. Надвор'е.
17.55. "Пецярбургскія тайны". Тэлесерыял.
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Маналог.
20.55. Хакей. Чэмпіянат свету.
23.30. Праграма "Х".

Канал "Расія"

8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Некалькі радкоў пра каханне...
8.45. Момант ісціны.
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Тэлегазета.
16.15. Далёкі Усход.
17.00. Здарова жывеш.
17.15. Прыватная калекцыя.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Не быць дыназаўрам.
18.10. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.25. Рэпарцёр.
20.40. Вялікі скандал. "Усё на продаж?".
21.15. 60 мінут. Праграма Сі-бі-эс і Расійскага ТБ.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Футбол. "Парма" (Італія) — "Арсенал" (Англія).

8 канал

18.00. Объявления. Реклама.
18.05. Мультфильм «Путешествие Гулливера». 2 часть.
18.35. «По вашим просьбам». Художественный фильм «Адъютант его превосходительства». 3 серия.
19.45. Журфак БГУ представляет...
19.55. Полицейский сериал «Хилл Стрит Блюз», «Человек-оркестр».
20.45. Многосерийный фильм «Судьба». 58 серия.
21.25. Опра Уинфри шоу. «Отцы и сыновья, как им понять друг друга».
22.10. Дела насущные.
22.20. «Беда, случившаяся с Темпи». Художественный фильм.
23.10. Музыкальная программа.
23.25. Реклама. Объявления.

5 мая, чацвер

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. Фільм-канцэрт.
9.05. "Семнаццаць імгненняў вясны". 5-я серыя.
10.20. Да 50-годдзя вызвалення Беларусі.
12.15. "Дзесяць мінут плюс стагоддзе".
12.25. "Пранясі, Божа, хмару".
13.30. Навіны.
15.00. Відзьма-нявідзьма.
16.00. Мы такія розныя.
17.00. ТБ — школе. Пятрусь Броўка і яго паэзія.
17.30. Навіны.
17.40. Тэлеклуб "Пошук".
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Зачытайце маё пісьмо...
19.05. Гаспадар.
19.40. Дзелавая размова.
20.10. Пазіцыя ўрада.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Рэклама.
21.55. "Семнаццаць імгненняў вясны". 6-я серыя.
23.10. Надвор'е.
23.20. НІКа.
23.30. "Крок".

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 22.30. Навіны.
8.20. Паглядзі, паслухай...
8.45. "Пецярбургскія тайны". Тэлесерыял.
9.45. У свеце жывёл.
10.20. ...Да 16 і старэйшым.
11.20. Госці з'язджаліся на дачу...
14.25. Прадпрымальнік.
15.05. Як дабіцца поспеху.
15.20. "Прыгоды Тома Соера".
15.50. Спяваюць варонежскія дзяўчаты.
16.10. ...Да 16 і старэйшым.
16.50. Тэхнадром.
17.25. За кулісамі. Згода ў Расіі і Садружнасць.
17.45. Дакументы і лёсы.
17.50, 20.35. Надвор'е.
17.55. "Пецярбургскія тайны". Тэлесерыял.
18.55. Аўтарская праграма Ю.Нагібіна.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Лато "Мільён".
20.55. Хакей. Чэмпіянат свету.
23.30. Бумеранг.

Канал "Расія"

8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Мульці-пульці.
8.35. Паехалі.
8.45. "Санта-Барбара".
9.35. Тэлегазета.
9.40. Сялянскае пытанне.
10.10. "Санта-Барбара".
15.20. "Дзень добры, Камчатка!". Д/ф.
15.30. Прыгоды ваўчара.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія. "Стварыдабро...".
16.50. "Чалавек мацней за крэпасць".
17.00. Будні.
17.30. Панове-таварышы.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. У свеце аўта- і мотаспорту.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.25. Ніхто не забыты.
20.30. Бясшумныя лідэры.
21.00. "Пацалунак" і іншыя мультфільмы.
21.20. Правінцыяльныя пісьмы. "Саратаўскія інтэлігенты".
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Экран крымінальных паведамленняў.
23.05. Вячэрні салон.

8 канал

18.00. Объявления. Реклама.
18.05. Мультфильм «Путешествие Гулливера». 3 часть.
18.30. «По вашим просьбам». Художественный фильм «Адъютант его превосходительства». 4 серия.
19.40. Мультфильм «Премудрый пескарь».
19.50. Телесериал «Лабиринт правосудия», «Кот и мышка».
20.40. «Новости», ММ-4.
21.10. «Файт». Кикбоксинг.
20.55. Многосерийный фильм «Судьба». 59 серия.
21.55. Семейный круг.
22.05. «Встречайте доктора Христиана». Художественный фильм.
23.30. Реклама. Объявления.

6 мая, пятніца

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Дзелавая хроніка.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. "Драўляныя рамёствы". Кінанарыс.
9.00. ТБ — школе. Пятрусь Броўка і яго паэзія.
9.30. Рэклама.
9.40. "Семнаццаць імгненняў вясны". 6-я серыя.
10.55. "Пяць зорак".
11.55. "Спявае Муслім Магамаеў".
12.40. Студыя "Тэлесябрына".
13.15. Пазіцыя ўрада.
13.30. Навіны.
15.40. Еўрапейскі калейдаскоп.
16.10. Да 50-годдзя вызвалення Беларусі.
16.50. Латарэя аўтографаў.
17.30. Навіны.
17.40. Выступленне паэта-франтавіка Пятра Прыходзькі.
18.00. Дзелавая хроніка.
18.10. Абласныя навіны (Магілёў).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Футбол. Чэмпіянат Беларусі.
19.50. "Так гэта было...". Расказвае Мікалай Прохаравіч Чайка, былы танкіст.
20.10. Студыя "Тэлесябрына".
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. "Шура і Прасвірняк". Маст. фільм.
23.15. Надвор'е.
23.25. Рэйтынг.
23.40. НІКа.
23.55. І Міжнародны джазавы фестываль.

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
8.20. "Эх, Таптыгін, Таптыгін".
8.30. "Птушынае малако".
9.30. Футбол. На шляху да Уэмблі.
10.30. Творчасць народаў свету.
14.25. Дзелавая хроніка.
14.35. Брыдж.
14.55. Бізнес-клас.
15.10. "Птушынае малако".
16.10. Ты помніш, таварыш...
16.50. Азбука ўласніка.
17.25. Навіны культуры.
17.40. Чалавек і закон.
18.10, 20.35. Надвор'е.
18.15. Японія з А.Калошыным.
18.45. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. "Дэн Огаст" (ЗША). Фільм 2-гі.
21.45. Чалавек тыдня.
22.05. Святочны мікрафон.
23.45. Музагляд.
0.25. Аўта-шоу.

Канал "Расія"

8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. "Як Ніначка царыцай стала".
8.40. Паехалі.
8.50. "Санта-Барбара".
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Ваенны кур'ер.
16.20. Новая лінія. "Востраў".
16.50. "Дзеці, якія вельмі многа ведалі". 1-я серыя.
17.45. Тэлегазета.
17.50. Свята кожны дзень.
18.00. "К-2" прадстаўляе: "Фрак народа".
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Востраў скарбаў" (Францыя—ЗША).
21.50. Я — лідэр.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Футбол. 1/2 фіналу Кубка Расіі.
0.40. Клуб "Жоўтая падводная лодка".

8 канал

8.00. Объявления. Реклама.
8.05. Многосерийный фильм «Карусель», мультфильм «Самый медленный пистолет».
18.30. СОЛТЭК, «Доремифасольки».
18.35. «По вашим просьбам». Художественный фильм «Адъютант его превосходительства». 5 серия.
19.30. Журфак БГУ представляет...
20.00. Полицейский сериал «Хилл Стрит Блюз». «Исполняющий обязанности капитана».
20.50. Дела насущные.
21.00. Многосерийный фильм «Судьба». 60 серия.
21.40. Время местное.
22.00. «Обреченный на жизнь». Художественный фильм.
23.05. Музыкальная программа.
23.25. Реклама. Объявления.

7 мая, субота

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Пад купалам Сусвету.
8.25. Надвор'е.
8.35. "Шура і Прасвірняк".
10.05. Здароўе. Тэлечасопіс.
10.35. Паказвае Магілёў.
11.05. Тыдзень планеты.
11.20. Шматгалоссе.
12.20. "Веснавая элегія".
12.45. "Сталіца". Тэлечасопіс.
13.05. ТА "Рэха".
13.25. П.Зюскінд. "Кантрабас".
14.55. "Дзесяць запаведзяў".
15.25. "Мой маленькі поні".
16.00. Папараць-кветка.
17.00. "Нов і К"-топ-10.
18.00. "Пакуль гарыць свечка...".
18.30. Закон і мы.
18.55. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
19.30. Музычная праграма.
20.30. Пяць хвілін на жарты.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. "Зоркі на экране". "Час слуг".
23.50. НІКа.
24.00. Каскад.
0.15. Міжнародны шахматны фестываль.
0.35. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"

8.00. "Марафон-15" прадстаўляе...
8.30. Тэлерадыёкампанія "Мір" прадстаўляе.
9.35. Ранішняя пошта.
10.05. Медыцына для цябе.
10.35. Урачыстае ўручэнне Міжнароднага балетнага прыза Бенуа.
12.00. Прэм'ера д/ф "Яго вялікасць футбол".
12.30. "На вайне як на вайне". Маст. фільм.
14.00, 22.30. Навіны.
14.25. "Рынальда Рынальдзіні — атаман разбойнікаў".
14.50. Лабірынт. Карабахская драма: шлях да згоды.
15.20. "Жыццё заапаркаў".
16.00. Шчаслівы выпадак.
16.50. Да і пасля. Вядучы — У.Малчанаў.
17.40. "Гановер-стрыт". Маст. фільм (ЗША).
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35. Надвор'е.
20.45. Маналог.
20.55. Хакей. Чэмпіянат свету.
23.30. Тэлешоу "50 х 50".

Канал "Расія"

8.00. Студыя "Рост".
8.30. Новая лінія.
9.00. Казкі для бацькоў.
9.30. Пілігрым.
10.15. "Як жыць будзем?".
11.00. "Музычная гісторыя". Маст. фільм.
12.25. Сігнальны экземпляр.
12.35. Тэлеэрудыт.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Вялікі хакей.
13.50. Ізабэль. Забаўляльная віктарына.
14.35. XX стагоддзе ў кадры і за кадрам.
15.25. Футбол без граніц.
16.20. Шарман-шоу.
17.20. Вуснамі дзіцяці.
17.50. "Геній". 1-я серыя.
19.25. Свята кожны дзень.
19.35. "Геній". 2-я серыя.
21.05. Зусім сакрэтна.
21.55. Тэлеэрудыт.
22.00. Каробка перадач.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Праграма "А".
23.55. "Бітва трох каралёў". 5-я серыя.

8 канал

15.00. Объявления. Реклама.
15.30. ММ-4. «Проповедник Кеннет Коупленд».
16.00. Семейный экран. Художественный фильм «Где ваш сын?».
17.20. «Размышление о джазе».
18.10. Короткометражный фильм «На краю» из серии «Зигзаги жизни».
18.30. «Скрытая камера».
19.00. Шалом из Иерусалима.
20.00. Тележурнал «Видеомода».
20.25. Стресс-пауза.
20.30. «Сокровища Святой Земли».
21.00. СОЛТЭК, «Спортивная мозаика».
21.30. Семь минут с «Христофором».
21.40. «Как дела, старина?». Андрей Мисин.
22.10. Семейный круг.
22.20. «Провал в памяти». Художественный фильм из серии «Я шпион».
23.10. Музыкальная программа.
23.30. Реклама. Объявления.

8 мая, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

7.50. Раніца рэспублікі.
8.00. Пад купалам Сусвету.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Слова да чалавека.
8.45. Урокі здароўя.
9.05. Тэлевізійны клуб "Гаўгаў".
9.45. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
10.20. Нядзельная прапаведзь.
10.35. Справы вайсковыя.
11.20. Музычная перадача да Дня Перамогі.
12.00. Аэробіка.
12.35. MTV. Лепшыя хіты.
13.05. Вяскоўцы. Рэчыцкі раён.
13.35. АВС-клуб.
13.50. "КВЗ-94". Чвэрцьфінал.
15.20. Беларусы ў Амерыцы. Перадача 7-я.
16.05. Кінаэкран-94. Май.
17.05. "Гінес-шоу".
17.35. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
18.10. З панядзелка... Кветкі ветэранам.
18.40. Запрашаем на вячоркі.
20.00. Панарама.
20.35. Пад купалам Сусвету.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
21.10. "Бакстэр". Маст. фільм.
22.45. "Не забудзьцеся ўключыць тэлевізар".
22.55. Міжнародны шоу-турнір па кікбоксінгу.

Канал "Астанкіна"

8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. "Спортлато".
9.45. Пакуль усе дома.
10.15. Ранішняя зорка.
11.05. Смак.
11.20. Музычная кінапраграма.
11.50. Марафон-15.
12.30. Малыя гарады Расіі.
13.00. "Піф і Геркулес". Мультфільм.
13.10. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
14.00, 17.00, 22.30. Навіны.
14.20. Тэлерадыёкампанія "Мір".
15.00. Клуб падарожнікаў.
15.50. Шпаргалка.
15.55. "Кот Фелікс", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды". Мультфільмы.
16.55. Жывое дрэва рамёстваў.
17.15. "Я — легкадумны грузін". Б.Акуджава.
18.15. Тэлелоцыя.
18.30. Надвор'е.
18.35. "Меладрама з замахам на забойства". Маст. фільм.
20.00. Нядзеля.
20.45. Спартыўны уік-энд.
20.55. Хакей. Чэмпіянат свету.
23.30. Сусветны конкурс відэакліпаў.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
7.25, 12.40, 13.50, 17.50, 23.55. Апаленая Перамога. Загінуўшым і жывым прысвячаецца.
11.15. "Вернасць".
13.20. Залатая шпора.
16.55. "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч". Мультфільм.
18.25. У Ксюшы.
18.45. Свята кожны дзень.
19.25. "Жаваранак". Маст. фільм.
21.10. Без рэтушы.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.

8 канал

15.00. Объявления. Реклама.
15.05. Программа о здоровье «Жизненный выбор». «Заплыв к здоровью».
15.30. ММ-4, «Немецкая волна».
16.00. ММ-4, «Проповедник Кеннет Коупленд».
16.30. Телесериал «Залив Опасный», «Король Стэнлипарка».
17.00. Спортивная параллель.
17.50. Мультфильм.
18.00. СОЛТЭК, «Телефон», «Улица».
18.30. ММ-4, «Бизнес-план».
18.50. Видеосалон приглашает... Художественный фильм «Дерсу Узала».
21.05. Казанне айца Міхала.
21.10. Дикая Америка. «Причуды животного мира».
21.40. Тележурнал «Видеомода».
22.05. «Земля смелых». Художественный фильм.
23.30. Реклама. Объявления.

ВАСІЛЬ ІВАНАВІЧ ЗАРАНОК

28 красавіка 1994 года заўчасна памёр Васіль Іванавіч Заранок, начальнік упраўлення па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва Мінскага аблвыканкома.

В.І.Заранок нарадзіўся 7 студзеня 1935 года ў вёсцы Ляды Старадарожскага раёна Мінскай вобласці ў сям'і сялян.

Свой працоўны шлях пачаў у 1957 годзе пасля заканчэння Мар'інагорскага саўгаса-тэхнікума аграномам калгаса "Свабодная Беларусь" Пастаўскага раёна Віцебскай вобласці. Пасля службы ў радах Савецкай Арміі працягваў працаваць аграномам у калгасе імя Дзяржынскага Старадарожскага раёна Мінскай вобласці.

У 1968 годзе завочна закончыў вучобу ў Белдзяржуніверсітэце.

З 1959 па 1975 год В.І.Заранок знаходзіўся на камсамольскай і партыйнай рабоце.

З 1975 па 1983 год працаваў старшынёй Мядзельскага райвыканкома, а з 1983 года і да апошніх дзён свайго жыцця ўзначальваў упраўленне па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва аблвыканкома.

На ўсіх участках работы Васіль Іванавіч Заранок праяўляў высокую дзелавітасць, адказнасць, кампетэнтнасць. Яго вызначалі душэўныя адносіны да людзей, здольнасць да суперажывання чужой бяды, гатоўнасць прыйсці на дапамогу, падтрымаць добрым словам. Да яго ішлі людзі, з ім раіліся і знаходзілі дапамогу.

Усе гэтыя якасці арганічна спалучаліся ў ім з маральнай чысцінёй.

В.І.Заранок прымаў актыўны ўдзел у грамадскім жыцці, неаднаразова выбіраўся дэпутатам Старадарожскага, Нясвіжскага, Мядзельскага раённых і Мінскага абласнога Саветаў народных дэпутатаў.

Яго добрасумленная праца і актыўная грамадская дзейнасць адзначаны ордэнам "Знак Пашаны" і медалём.

Светлая памяць пра Васіля Іванавіча Заранка назаўсёды застанецца ў сэрцах тых, хто яго ведаў і разам з ім працаваў.

А.І.Цішкевіч, К.К.Хвянько, М.М.Бандарчык, А.М.Жук, П.К.Зайцаў, М.З.Івашкевіч, І.І.Карповіч, В.В.Майко, С.С.Паўлюкевіч, К.І.Туровіч, А.Х.Чаеўскі.

Калектыў Мінскага банка "Белаграпрамбанк" смуткуе ў сувязі з заўчаснай смерцю начальніка аддзела па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва Мінскага аблвыканкома Васіля Іванавіча ЗАРАНКА і выказвае глыбокае спачуванне родным і блізкім памёршага.

Калектыў упраўлення па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва аблвыканкома глыбока смуткуе з выпадку заўчаснай смерці начальніка ўпраўлення Васіля Іванавіча ЗАРАНКА і выказвае шчырае спачуванне сям'і і родным памёршага.

Нясвіжскі раённы Савет дэпутатаў і яго выканком глыбока смуткуюць з выпадку заўчаснай смерці начальніка ўпраўлення па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва аблвыканкома Васіля Іванавіча ЗАРАНКА і выказваюць шчырае спачуванне родным і блізкім памёршага.

Калонка з працягам

Віктар НЕСЦЯРОВІЧ

МЫ РОДАМ З ВАЙНЫ

(Заканчэнне. Пачатак у №№ 40 — 42, 44, 45.)

Заложнікі вайны

Бывала, з самай раніцы выпраўляліся мы сваёй хлапечай кампаніяй у лес. Там можна было адшукаць любыя боепрыпасы: гранаты, снарады, патроны для карабінаў і пісталетаў, ракеты і дымавыя шашкі. Артылерыйскія снарады мы навучыліся лёгка разбіраць.

Начыненым узрыўчаткай "цацкам" мы стараліся знайсці практычнае прымяненне. Не стаў для нас урокам трагічны выпадак, што здарыўся з нашым равеснікам Анцікам. Калі той вазіўся з фаўстпатронам, стараючыся дастаць парахавы зарад з трубкі, зацiснуўшы яе паміж ног, зарад узарваўся. Бедны Анцік, быў смяротна паранены і праз гадзіну памёр.

А неўзабаве ў пачатку восені ўся наша вёска была ўзрушана яшчэ адной трагедыяй, якая, на шчасце, абмінула мяне. З вечара чатыры дружбакі /я павінен быць пятым/ дамовіліся сходзіць у недалёкае ўрочышча Радзішча, дзе былі нагледжаны міны асобай канструкцыі. Я ж застаўся дома толькі з-за таго, што мая сястра Рая абула старыя, адзіныя на ўсіх чаравікі, выпраўляючыся ў лес па грыбы.

Апоўдні ў нашу лесніцоўку, якая ўцалела і дала прытулак нам і яшчэ сям"і лесніка Карповіча, прыбег збялелы і моцна перапалоханы Янка. Адзін з той кампаніі "мінёраў". На пытанне маці, дзе ж другі з яе сыноў, Янка толькі і здолеў вымавіць: "Грыша... там". Грышу, на шчасце, засталі жывога, ён абышоўся толькі лёгкімі раненнямі. Затое два браты Калачкі — Ваня і Яра /Яраслаў/ былі літаральна зрашэчаны ўзрывам міны, іх целы збіралі па кавалках. Калі іх прывезлі ў вёску, я не адразу асмеліўся сходзіць паглядзець на сваіх загінуўшых дружбакоў. А каля іх галасіла ўчарнелая ад гора маці. Смерць гэтая тым больш была недарэчная, што браты апошнюю зіму акупацыі пражылі адны, бо іхняя маці была кінута ў турму за сувязь з партызанамі. Ёй удалося выбрацца з няволі ў дні вызвалення, а сыноў сваіх уберагчы не змагла...

Мы тады яшчэ заставаліся заложнікамі вайны. Яна знаходзіла, даганяла нас, як быццам ёй было мала людскіх ахвяр.

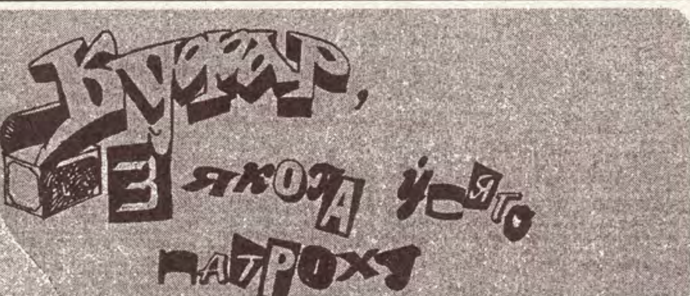
У такі час, калі ўжо адчуваўся подых блізкай Перамогі, на нашу сям"ю абрушылася вялікае гора.

Мы якраз канчалі палуднаваць, як у хату завіталі хлопцы — браты суседа-лесніка. Паклікалі Паўла: "Хадзем глушыць рыбу". Брат тут жа падхапіўся з-за стала, падаўся за дзверы. Праз хвіліну пачуўся за ім і я. Убачыў, як хлопцы спыніліся ля невялікай канавы каля берага рэчкі, аб нечым перамовіліся. Браты-дружбакі адышліся ўбок, Павел застаўся над рачным абрывам адзін. Я чакаў, што зараз паляціць кінутая ім ручная граната. І ў гэты момант грымнуў аглушальны выбух, над абрывам узняўся густы дымны клубок. Павел паваліўся на зямлю, скурчыўся. Хлопцы паўцякалі, а да брата тут жа кінулася сястра Рая. З вёскі прыбег лекар Захар"я, які адразу перавязаў параненаму брату рукі, у якіх узарвалася толавая шашка. Штосьці не прадугледзелі браты-дружбакі, майструючы зарад, у апошні момант здрэйфілі. Вось і "выручыў" іх мой брат, рызыкнуў, за што ледзьве не паплаціўся жыццём. Яму ампутавалі правую руку амаль да локця, на левай засталася два пальцы. Ён быў у адчаі, лічыў сябе страчаным чалавекам, ні на што не здольным. Але ўсё ж змог перасіліць сваё няшчасце. Восенню ён пайшоў у школу, з неймавернымі цяжкасцямі навучыўся пісаць двума пальцамі і ў вучобе зраўняўся з аднакласнікамі. Павел змог паспяхова скончыць школу, завочна — педінстытут, стаў супрацоўнікам раённай газеты, паважаным чалавекам. Словам, знайшоў сваё месца ў жыцці.

Апошнія дні вайны азмрочылі жыццё і нашых суседзяў па лесніцоўцы — сям"ю Карповічаў. Старэйшы іх сын Косця, прыгожы рухавы юнак, равеснік нашага Паўла, у вялікодную ноч адчуў моцны галаўны боль. Не дапамаглі ніякія дамашнія лекі, і маці, цётка Вольга, вымушана была адвезці хлопца ў раённую бальніцу. Там не маглі даць рады з хваробай — менінгітам, і на пяты дзень Косцю адвезлі дадому. Памірае ён пакутліва, быў у непрытомнасці, ляжачы на ложку, біўся галавой аб сцяну. Калі ж у пакутах адышоў у нябыццё, мы ўсе яго вельмі шкадавалі. Меў Косця прыродны дар мастака, яшчэ да вайны, калі вучыўся ў школе, захапляўся маляваннем. І цяпер памятаю яго малюнкі, на якіх ажываў разнастайны жывёльны свет — лісіцы, зайцы, мядзведзі, ваўкі на фоне прыроды. А пасля вызвалення ў Косці з"явілася новае захапленне. З нямецкіх машын ён здымаў і прыносіў дамоў розную апаратуру, усё нешта ладзіў, майстраваў. Цяпер можна толькі ўявіць, як развіліся б яго прыродныя здольнасці, кемлівасць, калі б не вайна, калі б не напаткала яго хвароба, якую ў мірны час, у нармальных умовах, магчыма, вылечылі б.

***

Дзень Перамогі не стаў для мяне памятным на ўсё жыццё. Хутчэй за ўсё таму, што не было ў нашай вёсцы з гэтай нагоды ніякіх урачыстасцей, не маглі мы слухаць радыё. Жыццё ж нашай сям"і было шэрым і аднастайным, азмрочаным ваенным ліхалеццем. Маці, а разам з ёю і мы, дзеці, жылі клопатамі аб кавалку хлеба, рады былі бульбіне, жмені мукі. У жорсткіх умовах уступалі мы ў пасляваеннае жыццё, якое было напоўнена суровымі буднямі, барацьбой за існаванне. У гэтай барацьбе мы рана сталелі, гартаваліся, выходзілі ў людзі.

■ Захапленні

Мар"я - рукадзельніца

Другі год вядзе рукадзелле ў Жодзінскай жаночай гімназіі Мар"я Паўлаўна Дырында. Знаёмячы гімназістак з новай настаўніцай, дырэктар паабяцала: "Яна навучыць вас рабіць дзіўныя рэчы". Па класе пайшоў шумок: "Зноў фартухі шыць будзем".

Аднак калі Мар"я Паўлаўна дастала некалькі сваіх вырабаў, сумненне змянілася захапленнем. Сурвэткі выглядалі да немагчымага далікатна. /"Тэхніка фрывалітэ. Даволі рэдкая, але нескладаная. Адолееце", — запэўніла новая выкладчыца/. Світэры не ўступалі зробленым на машыне. /"Нямецкі спосаб вязання. Ён і лягчэйшы, і больш акуратны", — зноў растлумачыла Мар"я Паўлаўна/. А машынная вышыўка? А рышэлье? Шчыра кажучы, не верылася, што ўсяму гэтаму можна навучыцца.

І сапраўды, спачатку было даволі складана. Вывязвалі дзесяткі матываў. Цяжкія былі першыя вузельчыкі фрывалітэ. Ды і Мар"я Паўлаўна, пры ўсёй сваёй мяккасці і дабрыні, аказалася настаўнікам патрабавальным. Пайсці ў гімназію, не выканаўшы хатняга задання па рукадзеллю? Барані Божа! Лепш адмовіцца на некалькі дзён ад тэлевізара ці дыскатэкі.

Матулі былі таксама не вельмі задаволеныя. Колькі разоў на бацькоўскіх сходах гучала: "Што гэта за прадмет такі? Мая дзяўчынка сядзіць над пруткамі, чаўнакамі ды швейнай машынкай не разгінаючыся. Ці нельга паменшыць нагрузку?"

Толькі вось убачылі бацькі першыя вырабы сваіх дачушак — і пытанні зніклі. Новая выкладчыца спадабалася ўсім. "Мар"я - рукадзельніца" — так ласкава назвалі яе гімназісткі. Бо няма такой рэчы ў гэтай чароўнай сферы, якую б не ведала Мар"я Паўлаўна. І гэта з яе дыпломам інжынера!

Акрамя таго, што наша настаўніца добра ведае матэматыку, камп"ютэры, узначальвае гурткі машыннай вышыўкі і фрывалітэ для дарослых жодзінак, яна яшчэ выхоўвае двух цудоўных хлопчыкаў. /Шкада, не дзяўчынак. Яны б выраслі майстрыхамі — таксама/.

Гімназісткі ж бясконца ўдзячныя Мар"і-рукадзельніцы. За каштоўныя веды, якія перадае яна ім з такой любоўю і цярпеннем. Можа, калі-небудзь наш невялікі гарадок будзе славуты не толькі "БелАЗамі", а і ўмеліцамі. А тыя не раз добрым словам успомняць Мар"ю-рукадзельніцу.

Алена КСЯНЕВІЧ, вучаніца жаночай гімназіі г.Жодзіна.

Лекарство у дороги

С наступлением весны по обочинам дорог, на лугах и полях расцветает золотисто-желтый цветок — одуванчик. Только на территории бывшего Союза известно около 208 видов одуванчиков. Самый популярный из них — одуванчик лекарственный, многолетнее растение, неприхотливое и потому особенно широко распространенное.

Корзинки одуванчика раскрываются рано утром, в пятом-шестом часу, и стоят так на солнышке до полудня. К трем часам дня цветок опять "засыпает" до следующего утра. В холодную или сырую погоду одуванчик не раскрывается вообще, сохраняя сухой свою пыльцу. Цветет растение с весны до поздней осени: желтые корзинки сменяются пушистыми белыми шарами.

Молодые листья одуванчика используют для приготовления салатов. Чтобы листья не были горькими, их опускают на 20—30 минут в соленую воду, потом мелко режут и используют для салатов, самостоятельно или вместе с другими овощами.

Листья одуванчика богаты солями фосфора,калия, железа и другими полезными для человека элементами, их хорошо есть тем, у кого больна печень.

Используют корни одуванчика как заменитель кофе. Предварительно корни поджаривают, измельчают и заваривают. Получается довольно вкусный напиток.

В медицинской практике корень одуванчика применяется в виде настоя, как средство,возбуждающее аппетит, нормализующее пищеварение, как желчегонное и слабительное средство.

Настой готовят следующим образом: чайную ложку высушенного и измельченного корня заливают стаканом кипятка и держат на легком огне в течение 20—30 минут.Настой принимают по 0,25 стакана 3—4 раза в день, за полчаса до еды.

ЯРКІЯ КВЕТКІ, НЕПАЎТОРНЫЯ МАТЫВЫ

Уявіце на хвілінку інтэр"ер уласнай кватэры. Можаце пахваліцца карункавымі сурвэткамі, вышыванымі абрусамі, саматканымі посцілкамі і вязанымі дыванкамі? Пагадзіцеся, часцей у сучасных дамах усё — з магазіна. А некалі ж ...

Спакон вякоў пра добрых майстрых ішла па ваколіцы слава. Зрэшты, і сёння таксама. Як, скажам, пра жыхарку вёскі Барсукі Валянціну Савіцкую. Сапраўдная яна рукадзельніца. Спецыяльна гэтаму жанчына нідзе не вучылася. Некалі ў дзяцінстве, назіраючы за работай маці, асвоіла тэхніку вышыўкі. Потым сама прыдумвала і рабіла малюнкі, што ператвараліся ў прыгожыя ўзоры: яркія кветкі, непаўторныя беларускія матывы.

Далёка цяпер пайшла тэхніка. Аднак ніводзін камп"ютэр не здольны перадаць настрой, стан душы чалавека так, як робіць гэта Валянціна Савіцкая.

Вольга Шаблінская, метадыст Смалявіцкага раённага арганізацыйнага метадычнага цэнтра.

НА ЗДЫМКУ: і на майстрыху, і на яе вышыванкі — любадорага паглядзець.

Фота Аляксандра ВАЛАДЗЬКО.

■ Усміхніцеся!

ПАКАРАННЕ

Вестка гэтая абляцела ўвесь калектыў завода з хуткасцю кур'ерскага цягніка.

— Чулі? — пераказвалі навіну шэптам адзін аднаму ў цэхах і аддзелах, у лазні і ля прахадной. — Галоўны інжынер Клубнічкін, кажуць, сеў у лужыну: папаўся, словам, на нейкай махінацыі і вось-вось з крэсла паляціць!

Неўзабаве так яно і здарылася. А запеленгавала Юрыя Пятровіча за нячыстай справай (праўда, па нечаму сігналу) наша родная міліцыя. Нягледзячы на ўзнёслыя заклікі тэлебачання жыць сумленна, наш галоўны інжынер за кошт заводскіх сродкаў і дзякуючы дармавой рабсіле шырокім фронтам вёў рэканструкцыю і пашырэнне ўласнай дачы.

Прызнацца, па шчырасці, быў Юрый Пятровіч у вытворчасці, як кажуць, "не капенгаген", ці, па-другому, — дылетант. Таму, пасмакаваўшы ўпотай навіну, аб ёй неўзабаве забыліся: баба з воза — каню лягчэй! А тут яшчэ набліжаўся Новы год, і перад кожным, бы ў горле костка, паўстала больш надзённая праблема: дзе дастаць бутэльку таннага шампанскага, каб як след сустрэць чарговы год дэмакратыі?

— Хлопцы! Бяжым да прахадной! Там цэлая фура з шампанскім стаіць! — пранёсся аднойчы кліч па нашым аддзеле, і ўсе павыскоквалі з кабінетаў.

— Адкуль узялі? — пытаюцца.

— Ды, кажуць, Клубнічкін пра нас патурбаваўся, ён жа намеснікам дырэктара гандлёвай базы недзе ўладкаваўся.

Ого! Хто б мог падумаць? Усе мы меркавалі, што наш галоўны інжынер дзе-небудзь на Поўначы кайлом мерзлы грунт дзяўбе альбо "на хіміі" грахі свае замольвае. А тут — ізноў начальнік!

Ды разважаць няма калі. Пусціліся да прахадной, нацэрлі добра адзін аднаму бакі. Бо апрача шампанскага на завод яшчэ і машыну драждэжэй прыпёрлі. Усе былі задаволены: таннай прадукцыі напярэдадні свята ўхапілі!

У сярэдзіне зімы, аднак жа, новая чутка агарошыла калектыў. У летапісныя пратаколы міліцыі трапіла і прозвішча начальніка аддзела матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння таварыша Булкіна. Неяк знянацку пагарэў недарэка: свежаспечаны кааператыў, які арганізаваў пры заводзе Яўмен Яўсеевіч, з такім размахам узяўся вырабляць і збываць народу металічную агароджу для магілак, што спыніліся з-за адсутнасці труб і металапракату адразу два цэхі, а потым і галоўны канвеер.

— Ох, упякуць нашага Булкіна туды, дзе Макар з цялятамі не гуляў! — прарочылі завадчане.

Але! Схапілі, міласэрныя!

Напярэдадні 8 Сакавіка, калі нашы мужчыны пачалі тлумна варочаць сваімі соннымі мазгаўнямі наконт таго, дзе дастаць букецік-другі недарагіх кветак, прахадная завода раптам расквітнела як аранжарэя. Нарцысы і гваздзікі, ружы і цюльпаны былі тут у шырокім выбары. Прычым намнога таннейшыя, чым у гандлярак.

— Булкін гэта, былы начальнік аддзела забеспячэння, прывітанне ўсім шле. Ён зараз у цяплічным камбінаце начальнікам нейкім прыстроіўся! — растлумачылі дасведчаныя. — Дзякуй Булкіну! Ох, вялікі дзякуй! Сваіх не забывае.

Набліжаюцца новыя святы. І многіх з нас употай пранізвае думка: не пашкодзіла б, каб яшчэ хто-небудзь з нашага заводскага начальства на якім-небудзь махлярстве папаўся. Можа, хто б з іх у гаргандаль ці ў каўбасны цэх куды на кіруючую пасаду ўладкаваўся, рыбы якой ці сасісак танных на наш збяднелы стол падкінуў. Няёмка неяк у святы свіныя хвасты з чарнягаю ды агуркі з мінулагодняй бульбай церабіць.

Пакаранне — дык хоць з карысцю для завадчан. А вы як думалі?

Фёдар РУДОВІЧ.

■ Пять соток

Клубней меньше – урожай больше

В последнее время рекомендуется сажать картофель не целыми клубнями, а почками-глазками, проростками, верхушками стеблей. В этом случае картофель лучше сохраняет все достоинства своего сорта, дает большой урожай,становится устойчивым ко всякого рода вирусным инфекциям.

Ниже пойдет рассказ об эффективных способах посадки картофеля.

Из клубня острым ножом вырезают диски или квадратики 10x10 мм — в каждом должен быть один глазок клубня. Диски выкладывают на фильтровальную бумагу на 2—3 суток, а затем высаживают в те же сроки, что и клубни, в хорошо обработанную и заправленную удобрениями почву на глубину 2—3 см. Далее уход ведут как за обычными посадками картофеля. От каждого куста получают урожай 7—9 кг.

Большой эффект дает размножение картофеля черенками. У растений, достигших 20—30 см, отделяют верхушки длиной 6—10 см. В течение 10 —12 часов их выдерживают в воде или растворе гетероауксина / 6 — 10 мг на литр воды/. Затем их высаживают в почву, обильно поливают и на 3—4 дня притеняют. Растения, выращенные таким способом, образуют в среднем по 4—6 клубней общим весом до 600 г. Кроме того, удаление верхушек стеблей стимулирует рост пазушных побегов картофеля, которые можно также сажать в почву, они легко укореняются. За лето можно не менее пяти раз снимать пазушные побеги и получить до двухсот новых растений, а значит, и большой дополнительный урожай.

Отвечаем на вопросы

Н.М. Конон, Логойский район: "Как распознать озимый и яровой чеснок ?"

— Озимый чеснок дает стрелки, в соцветиях которых образуются воздушные луковицы. Если разрезать головку — видно, что зубки расположены по кругу, а в середине — пенек от стрелки. На срезе ярового чеснока зубки расположены по спирали. Коме того, зубки озимого чеснока обычно крупные — от 4 до 15 штук в головке. Хранится он до февраля-марта, в специальных хранилищах немного дольше. Высаживают его осенью, под зиму. У ярового зубки мельче, их до 50 в головке. Он хорошо хранится год, а то и больше. Сажают яровой чеснок весной.

Р.Т. Агеев, Молодеченский район: " Какие саженцы плодовых деревьев лучше сажать?"

—Те, что помоложе. Плодопитомники обычно не продают саженцы старше двух лет. Размер корневой системы у однолеток и двухлеток почти одинаков, но у двухлеток больше наземная часть, следовательно, больше листовых почек, которые в процессе роста требуют обильного питания. Вполне понятно, что ростовые почки однолетнего саженца снабжаются питательными веществами лучше, чем у саженца двухлетнего.

■ Скатерть-самобранка

Христос воскрес

Приближается самый большой православный праздник — Пасха. Издавна к нему готовились заранее: мыли избу, пекли пироги, готовили традиционные блюда.

Предлагаем несколько рецептов этих блюд.

"Пасха"

1 кг жирного творога, 5 желтков, 200 г сливочного масла, около 1 стакана сливок, 300 г сахара, 1 упаковка ванильного сахара, 100 г изюма и, по возможности, 100 г миндаля.

Творог протереть через сито. Желтки взбить с сахаром. Добавить сливки и, подогревая на маленьком огне, довести до кипения, но не кипятить. Снять с огня, добавить творог, изюм, миндаль, ванильный сахар.

Дуршлаг выложить льняной либо марлевой салфеткой, поместить туда творожную массу, придавить и оставить, пока не стечет жидкость. Затем переложить на плоское блюдо, снять салфетку, украсить орехами, миндалем, разноцветным мармеладом и поставить в холодильник.

"Кулич"

Для теста: 500 г муки, 150 г сахара,1/4 л сливок или молока, 6 желтков, 40 г дрожжей, 100 г сливочного масла, ванильный сахар или ванилин, 50 г изюма, жир для смазывания формы, сахарная пудра с ванилином.

Формы смазать жиром, посыпать мукой. Муку просеять, изюм промыть водой, подсушить. Приготовить опару из 100 г муки, сливок и дрожжей, растертых с сахаром, и оставить для брожения. Желтки растереть с сахаром до получения воздушной массы, переложить в миску, добавить остальную муку,опару, щепотку соли, ванильный сахар или ванилин. Тесто тщательно вымесить. Постепенно добавить растопленное, но не горячее сливочное масло, изюм, еще немного вымешать.Сразу же выложить в формы / до 1/3 объема/, оставить в теплом месте для брожения. Когда тесто заполнит форму, поставить в заранее прогретую духовку и выпекать около 40 мин. при температуре 180 -200 градусов. Испеченный кулич посыпать сахарной пудрой с ванилином или полить глазурью.

Способ приготовления глазури: 1 белок, 100 г сахарной пудры, ванилин или лимон. Белки с сахаром взбить в миске деревянной ложкой до получения густой пушистой массы, добавить по вкусу сок лимона.

Творожник

1 кг свежего, не кислого творога, 1,5 стакана сахара, 250 г сливочного масла или маргарина, 5 желтков, 1,5 стакана сахарной пудры, ванильный сахар или ванилин, 100 г орехов, 100 г миндаля, 150 г разноцветного мармелада, 100 г изюма, 1 столовая ложка желатина, 1 упаковка любого желе.

Творог пропустить через мясорубку. В миске взбить сливочное масло, добавляя по 1 желтку, сахар, творог. Тщательно перемешать, добавить предварительно намоченный в 3 столовых ложках воды и растворенный 2 столовыми ложками кипятка желатин и соответственно подготовленный, промытый и подсушенный изюм, очищенный от шелухи миндаль, нарезанный мармелад.Тщательно перемешать. Форму для выпечки тортов сполоснуть холодной водой, посыпать сахаром, выложить массу, выровнять верх, залить желе и поставить в холодильник для охлаждения. Желе приготовить согласно рецепту, уменьшая количество воды наполовину.

30 красавіка, субота

Беларускае тэлебачанне

18.25. "Чарапашка ніндзя". Мультфільм.
19.00. "Выдатныя маркі аўтамабіляў".
19.35. "Нов і К"-топ-10.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. "Футбаліст".
23.20. НІКа.
23.35. Вялікдзень. Трансляцыя ўсяночнай з Мінскага Свята-Духава Кафедральнага сабора.

Канал "Астанкіна"

16.40. Да і пасля. Вядучы — У.Малчанаў.
17.30. "Чалавек на ўсе часы". Маст. фільм.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 22.05. Надвор'е,
20.45. Хакей. Чэмпіянат свету.
22.20. Вялікдзень Хрыстовы. Трансляцыя набажэнства з Багаяўленскага кафедральнага сабора г.Масквы.

Канал "Расія"

19.00, 21.20. Весткі.
17.20. Ніхто не забыты.
17.25. "Рэквіем". Частка 1-я.
18.15. Свята кожны дзень.
18.25. Вуснамі дзіцяці.
19.25. "Маці Ісуса". Маст. фільм.
20.55. Інтэрв'ю патрыярха Маскоўскага і ўсяе Русі Аляксія II.
21.40. Аўтаімгненне.
21.45. Спартыўная карусель.
21.50. Спявае Еўропа.
22.00. Конкурс песні Еўрабачання.

1 мая, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.25. Пад купалам Сусвету.
8.35. Пяць хвілін на жарты.
8.40. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
9.15. MTV. Лепшыя хіты.
9.45. Аэробіка. Урокі Наталлі Наважылавай.
10.20. Вялікдзень у вёсцы Гацукі Слуцкага раёна.
11.40. Выступленне мітрапаліта Мінскага і Слуцкага, патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі Філарэта.
11.55. Сустрэчы ў студыі "Існасць".
13.25. Вяскоўцы. Крупскія цудадзеі.
13.55. Паміж намі, жанчынамі...
14.40. Сустрэчы ў студыі "Існасць".
16.10. І Рэспубліканскі тэлевізійны фестываль юных талентаў.
17.40. Прэм'ера. "Каго любіш — выбірай".
17.50. Гінес-шоу.
18.20. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
18.55. Каралеўскае паляванне.
20.00. Панарама.
20.35. Пад купалам Сусвету.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
21.10. "Нячаеў вярнуўся". Маст. фільм (Францыя).
23.05. "Не забудзьцеся ўключыць тэлевізар".
23.15. Футбол. Чэмпіянат Беларусі.

Канал "Астанкіна"

8.00. Раным-рана.
8.30. Зоркі фальклору Расіі ў праграме "Велікодны звон".
9.45. Пакуль усе дома.
10.15. Спартыўная гімнастыка.
11.00. Ранішняя зорка.
11.50. "Па закону джунгляў". 1-я серыя.
13.00. "Піф і Геркулес". Мультфільм.
13.10. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
14.00, 17.25, 23.00. Навіны.
14.20. "Час Міраба". Д/ф.
15.15. "Галактыка. Цырк. Новыя зоркі".
15.45. "Кот Фелікс", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды". Мультфільмы.
16.40. Панарама.
17.20. Жывое дрэва рамёстваў.
17.40. Святочны канцэрт.
18.55. Тэлелоцыя.
19.10. "Графіня Шарамецева".
21.00. Нядзеля.
21.45. Спартыўны уік-энд.
22.00. Ала Пугачова сустракае гасцей.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
8.30. "Светлая Хрыстова нядзеля". Д/ф.
9.00. Добрай раніцы, Еўропа.
9.30. Танцавальны марафон.
10.20. Аты-баты...
10.50. Каробка перадач.
11.05."Шчэн з сузор'я Гончых Псоў". Маст. фільм.
12.15. "Мне засталася адна забава..." А.Малінін.
13.20. "Не высечы..."
13.35. Кіпрас Мажэйка. Рэпартажы з "Малой Еўропы".
14.00. Рэтра-шлягер.
14.30. "Час міру". В.Астаф'еў.
14.50. "Формула-1". Гран-пры Сан-Марына.
17.00. "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч". Мультфільм.
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. У Ксюшы.
19.25. "А ці быў Кароцін?" 1-я серыя.
20.50. Аншлаг. М.Еўдакімаў.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Канцэрт Мадонны ў Сіднеі.

8 канал

30 апреля, суббота

15.00. Объявления. Реклама.
15.05. Программа о здоровье "Жизненный выбор", "Последний выход".
15.30. ММ-4. "Проповедник Кеннет Коупленд".
16.00. Семейный экран. Художественный фильм "Впервые замужем".
17.35. Размышления о джазе.
18.25. Короткометражный фильм "Сказочная работа".
18.50. Шолом из Иерусалима.
19.50. "Каникулы в Простоквашино". Мультфильм.
20.10. Семейный круг.
20.20. Многосерийный фильм "Судьба". 60-я серия.
21.00. СОЛТЭК. "Спортивная мозаика".
21.30. Неделя с "Христофором".
21.45. Опра Уинфи шоу. Любовные истории.
22.30. "Волшебное зеркало". Художественный фильм из серии "Я шпион".
23.25. Реклама. Объявления.

1 мая, воскресенье

15.00. Объявления. Реклама.
15.05. Детский экран. "Супердевочка". Художественный фильм.
17.00. ММ-4. "Немецкая волна".
17.30. ММ-4. "Проповедник Кеннет Коупленд".
18.00. Телесериал "Залив Опасный". "Отравленный залив".
18.30. СОЛТЭК. "Телефон", "Улица".
19.00. "Бизнес-план". ММ-4.
19.25. "Зима в Простоквашино". Мультфильм.
19.40. Спортивная параллель.
20.25. Неделя с "Христофором".
20.35. Дикая Америка.
21.10. "Иисус". Художественный фильм.
23.25. Реклама. Объявления.

Выканком Мядзельскага раённага Савета дэпутатаў глыбока смуткуе ў сувязі з заўчаснай смерцю начальніка ўпраўлення па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва Мінскага аблвыканкома Васіля Іванавіча ЗАРАНКА і выказвае спачуванне родным і блізкім.

Калектыў Мінскага абласнога цэнтра занятасці насельніцтва смуткуе ў сувязі са смерцю начальніка ўпраўлення па працы і сацыяльнай абароне аблвыканкома Васіля Іванавіча ЗАРАНКА і выказвае глыбокае спачуванне родным і блізкім памёршага.

Наш адрас: 220013, гор.Мінск, вул.Б. Хмяльніцкага,10-А,паверх 9, рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай рэдакцыі —68-29-76, намесніка галоўнага рэдактара —68-25-81, адказнага сакратара —68-26-48, сакратарыята —68-26-48, аддзелаў: Саветаў —68-26-38, адукацыі і культуры —68-25-76, сацыяльна—эканамічнага —68-25-43, грамадска-палітычнага —68-25-42, інфармацыйна-аналітычнага —68-28-33, пісьмаў і маральна-бытавых праблем — 68-25-83, ілюстрацыі —68-25-03,68-26-48, камерцыйнага — 68-25-86, бухгалтэрыі — 68-26-65.

Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Барысаве —(8-277)5-15-61,Вілейцы —(8-271)5-57-86,Нясвіжы—(8-270)5-41-88, Салігорску — (8-210) 2-49-60.

ЗАСНАВАЛЬНІК — Мінскі абласны Савет народных дэпутатаў, 220625, г.Мінск, вул. Энгельса, 4.

"Мінская праўда"— орган Мінскага абласнога Савета народных дэпутатаў.

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА.

Час падпісання ў друк па графіку 22.10. Нумар падпісаны ў 22.00.

Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе "Мінскай праўды". Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку". 220013, г.Мінск, пр. Ф.Скарыны, 79.

Тыраж 17763. Індэкс 63923. Зак №46.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12